

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRETÉSEK:

8-hasábos postát egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólát sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, március 31.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: K.-Nagy András gazdatárs.

A képviselőház ülése.

A szőlőfelújítás esődjé.

A gazdasági-egyesület közgyűlése.

A ferrongó Zágráb.

Az új indemnitás.

Dankó Pista meghalt.

Bortermelők és borkereskedők.

Betérés az Asztalos-utcában.

Hare a fejsze-utcában.

A Szemes-Maglas sajtópör.

Kegyelem egy katonarabnak.

A tornaegyesület közgyűlése.

Aradi tanítók szervezkedése.

Kasszinóbál Borosjenőn.

A jegyzőségéd regénye.

Az osztrák cukor ellen.

Téma: Nóta az aradi hölgyekről. Irta: Dankó

Pista. — A csengődi pusztán.

Csarnok: Asszonyisziv. Irta: Szabó Ferenc.

K.-Nagy András gazdatárs.

Arad, március 30.

Bejövén pedig K. Nagy András az aradi vásárra, hol is bokros teendői várak elintézésre: Bimbó nevezetű, immár tehénne serdült üszőjének eladása, aszszony-feleségének egy rokolyára való portéka vásárlása, nemkülönben a kiselejtett kapák és ásóknak ujakkal való pótlása: ezen utját kapcsolatba hozta az aradvármegyei gazdasági egyesület közgyűlésén való részvétellel. Nem mondható, hogy K. Nagy András, a földesgazdát beteges hiúság ingerelte, hogy e közgyűlés „jelenvoltjai” között szerepeljen. Ellenben: K. Nagy András igen he-

lyes értesüléssel volt a felől, hogy ezen közgyűlés látogatói sorsjegyet kapnak, még pedig olyat, a melyik mindegyike föltétlenül nyer. Az egyik egy fél mázsa vetőmagot, a másik öt kiló finom rézgálicot, sőt olyikra — ha a szerencse ilyen-mivel találná oldalba ütni! — egy kukoricamorzsoló gép esik. K. Nagy Andrásnak a haszonlesés se bűne. De a mi késsen kínálkozik: azért mindenesetre kár le nem hajolni, még ha fél patkó is; hátha még öt kiló rézgálic.

Es végighallgatta a közgyűlést. Ne kövessük apróra az érzéseket, a melyek keblében a közgyűlés eseményeinek hatása alatt egymást föl váltották. A fel-emelő büszkeséget, hogy nagy urak, a kiket ő nem tudott elég alázattal meg-süvegelni, ezuttal, érthetetlen jóindulatból per „tisztelt gazdatársam” szólítják. A kitörésre váró örömet, az évi jelentés azon adatának hallatára, hogy a gazdasági egyesület az ő vérét szívó és hú-sára sovárgó, lelkét uzsorával kárhóztató szatócsok ellen husz fogyasztási szövetkezetet szervezett. A megnyugvás érzését a fölött, hogy az üldözött agrárizmusnak lesz Aradon kis hajléka, a hol nem érik ádáz ellenségeinek nyilai. Mivel már az angol, a mikor az első tehermentes házat megépítette, azt mondta: az én házam az én váram.

Mindezeket ne aprózzuk. Mert mindezek hullámai elenyésznek azon érzelmáradás mellett, a melyet Zselénski Róbert gróf gazdatárs egy kijelentése keltett. Kijelentette, hogy az új vámtarifa beho-

zatala esetén: a buza ára 2 kor. 80 fillérrel, a rozsé 2 kor. 20 fillérrel, a zabé 3 koronával, a tengerié 1 korona 60 fillérrel fog emelkedni. Mindez pedig már meg is lenne, ha az ellenzék nem baka-fantokodnék, s utját nem állaná annak, hogy K. Nagy Andrásék fiai közül egy-gyel többet vigyenek katonának az eke mellől. Mintha bizony az olyan csapás lenne egy magyar apára!

A magyar gazdának, a kinek lelkében él a föld szerelme, aki tudja, hogy az élete össze van párosodva a buzával: csabítóbb, ingerlőbb dolgot alig lehetett mondani, mint azt, hogy emelkedik a buza ára. Ha nem tekintenők a gróf ur komolyságát, azt mondanók, hogy nagyobb hatás vadászó Lengyel Zoltánnál; — és, ha nem félnénk, hogy az összehasonlítást rossz néven fogja venni, azt tennők fel róla, hogy jobban ért a nép szája szerint való szóhoz, mint Bokányi Dezső. Mert kell-e édesebb méz, bővösebb hang a magyar gazdának, mint az: megnő a buza ára. Ebben van minden. Mert amiképen a pénz lehet sok, lehet kevés, de sohase elég: azonkép a buza ára is lehet magas, lehet alacsony, de sohase olyan, hogy a gazdát egészen megbékítse. Jó mód, egészség, boldogság, békesség, vig élet ebben az egyben csomósodik össze: magas buzaár.

Am azért ha K. Nagy András csak egy kissé konyitana a gabonaüzlet ábécéjéhez, nem feküdnék abba a bölcsőbe, ahol ily hívságos álmokba ringatják őt. Vagy, ha csakugyan várni akarna a buzájának el-

A csengődi pusztán.

— Visszaemlékezés Dankó Pistára. —

Hallgat a hegedű, nincs a ki megszólaltassa. Némán hever a csengődi szőlőbe épített kis ház valamelyik zugában. A gazdája pedig, Magyarország híres nótafája, ki a költészet rózaberkeiben dalt-dalra fakasztott: Dankó Pista, a művészlelkű cigány, sápadt, vértelen arccal, koporsóba kiterítve fekszik tegnap óta Budapesten.

Meghalt a magyar dal fejedelme, a ki egész nemzete örömet, buját lehelte nótáiba. Talán azért apadt el a saját életének meleg forrása. A maga lüktető erejét adta oda azért a gyakran gyér elismerésért, mely lángoló költészetnek jutott, de csak a kicsinyes irigység meszterkedései folytán.

Dankó Pistát pár év előtt néhány író-barátjának a szeretete és pártfogása hozzájuttatta ahhoz, hogy megtámadott tüdejét, téliire San Remóba viheite, az áldott lelkű Círfusz magyar doktor kezelése alá. Furcsább betege Círfusznak még nem igen volt, mint Pista barátunk, a ki először is nem hitte, hogy neki tüdőbaja van, tehát folyton cigarettázott. A szószeros értelmében elragott ötven hatvan cigarettát egy nap, s nemcsak a füstöt, de a dohányt is lenyelte. Végre azután Círfusz megmondta neki, hogy San Remo ország kizárólag a külföldi mell-

beteg gyógyítására van berendezve, abból él, s azért a szabályok megsértését államellenes kihágásnak tekintik és szigorúan büntetik. Erre Dankó abbahagyta a füstölést, igaz, hogy a komponálást is. Csakhogy akkor már tiz szép dala készen volt.

Mikor meggyógyulva hazajött, erre a tiz dalra társulatot szervezett s megkezdte első országos körutját. A vállalkozást fényes siker koronázta. Nyár közepére már négyezer forint tiszta vagyona volt. Ekkor megszüntette a körutat és hazajött. Augusztus havában, rekkenő melegben, gyönyörű prémes bundában állított be Budapestre. Mert hát telt. A pincér alázatosan hajlongva akasztotta a fogasra s megrendelés nélkül hozott Dankónak egy Chateaubriand-sültet, mert ez az étlap legdrágább tétele. Vacsora után Dankó három feketét ivott, mert a vagyon kötelez s a kávésoknak is csak kell élni.

Ösmertem egy embert, a ki ötezer forintot örökölvén, beült a kocsmába s addig i olt, míg a pénznek a nyakára nem hágott. Különb szerencsés fickó volt, mert mikor az utolsó forintra került a sor, megütötte a guta s így nem érthette meg az elszegényedés keservét. A há-lás kocsmáros megfestette az arcképét és emlékkövet állított a sirjára. Dankó nem tett ilyen bolondot. Neki nem a szerencse szerezte a pénzt, hanem szorgalma és tehetsége. Tehát meg kell becsülni.

Mit tesz az ember a pénzével, ha megbő-

adásával, amíg az 2 korona 80 fillérrel drágább lesz: irást kérne a gróf urtól, hogy az csakugyan úgy lesz, különben a különbözet az ötvenes uradalom terhére megtérül.

Zselénski gazdatárs megállapítja a tételt: a buza beviteli vámja 2 korona 80 fillér. Ha most már az a buza, a melyet behoznak, 2 korona 80 fillérrel drágább, idebenn se lesz senki bolond, hogy (ugyan-csak 2 korona 80 fillérrel) ne adja drágábban a buzáját. Ezt az okoskodást örökölték a magyar agráriusok németországi földész-társaságtól, akiknek agrarizmusát különben hajszálnyira kopirozzák. Csak-hogy Magyarország nem a buza-import országa. Hiszen a mi termésünk a hazai szükségletet teljesen fedezi. Ennélfogva az, hogy mennyivei drágább lenne a buza, a melyet behoznának, ha kellene: az nem bolygatja meg a mi buzaárainkat. Ha pedig, talán egyszer tíz évben, csakugyan kevés lenne idehaza a buza, akkor az amugy is erősen megdrágul és a szerb, meg a román buzára ép azért van szükség idebenn, hogy az árakat mértéken túl ne emelhessék. A gabonavámokat fel kellett emelni, mert Németország is felemlite, s ha mi nem emeljük, akkor a Németországból kiszoruló gabona mesterséges erővel ránk zudul; de hogy a gabona ára ezzel emelkedik, ez csak a többi agrar-tantételek mellett állhat meg.

A buza-ár emelkedésének, ennek a bűvös éneknek, mindenkor műsoron kell lenni, amidőn nagy urak érdekeinek és akcióinak staffázsául a kisgazdákat vonultatják fel. A mikor az őriési forgalmat eltörölték, akkor is azt mondták, hogy a gabona árát javítják meg. Bekövetkezett ez? A határidő-üzlet eltörlése, a raktár-szövetkezetek alapítása, mind újabb erővel, csengésben megizmosodva szólaltatják meg a csabító szíren-dalt a nép fülebe: megnő a buza ára.

Ezek után, ha K. Nagy András a parasztszocializmus terjedése fölött is aggódott volna, megbékíthette az, hogy a miniszter öt cselédnek s öt aratónak ötven-ötven pengőt adományozott, s ezt magával a főispánnal adatta át a boldog illetőknek. Bizo-

nyos, hogy ettől megindulva, Rendbontó János és Földosztó Péter, nem fogják a szocializmus métegyét tovább hinteni. Ha akar-nák is: a nép nem fog nekik hinni, hanem a jelen bajait törvén, nyugodtan várja, amíg ő reá kerül a sor az ötven forint és a megtiszteltetés tekintetében. Ennél ügye-sebben nem csaptak még százezer legyet agyon egy csapásra.

K. Nagy András, napnak lementével, tuladott a Bimbón, kielégítette vágyát az életpárjának a rokolya irányában, a kapákat és ásókat beszerezte és hazamegy a falujába. Hanem a gazda-egylet gyűlé-séből, azon szép remény mellett, amely Zselénski gróf festett a magas buza-árakról, nem volt más haszna, mint az öt kiló rézgalic, amelyet a sorsjegyével nyert.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 30.

A mai nap eseménye az, hogy Lukács László pénzügyminiszter mindjárt az ülés ele-jén újabb indennitási javaslatot terjesztett elő 1903. augusztus haváig bezárólag, tehát négy hónapra. — Zajongást nem kellett, csupán Barabás Béla és Gabányi kiáltották: „Olyan nincs!”

A folyosón pedig megeredt a vita ismét a felett, hogy mi lesz az indennitással. Az ellen-zék a helyzet urának tudja magát és cseppet sem fél attól, hogy a kormány feloszlatja a Há-zat, mert ezt csak akkor teheti, ha megkapta az indennitást. Ennek pedig az ellenzék szabja meg az árát.

Különböben azt beszélnek, hogy a kormány most már tényleg hajlandó volna a vitás kér-désben a nemzetre apellálni és új választáso-kat rendezni, ha az ellenzék ehhez az indenni-tást megadja.

Lengyel Zoltán gyürkőzött neki azután négy órás beszédének. Folyton bevezetést emle-getett és másfél órai beszéd után így szólt: „Most pedig rátérek beszédem bevezető részé-nek befejezésére!”

A vidékről pedig ma is egész sereg kül-döttség jött: a békés-csabaiak, a monoriak, ül-lőiek. Maga Lukács Gyula ezer tagu küldöttség-

get vezetett Apponyi elé, akinek bemutatta vá-lasztókerülete hajadon leányait is fehér ruhá-ban, nemzetiszínű pántlikával.

Lengyel pedig kibeszélte az ülést.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Szóll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Lukács László, Wlassics Gyula Plósz Sándor és Darányi Ignác miniszterek.

Elnök fél 11 órakor megnyitván az ülést, bemutatja az irományokat.

Lukács László pénzügyminiszter benyújt törvényjavaslatot újabb négy havi indennitásról.

Barabás Béla: Olyan nincs!

Gabányi Miklós! Bizony nincs!

Elnök: Kiadatik a pénzügyi bizottságnak.

(A katonai javaslatok.)

Lengyel Zoltán: (Fejérváry miniszter ki-megy) Minden eszközt fel fognak használni arra, hogy a jelen javaslatban rejlő galád merény-lettől megmentsék az országot.

Elnök figyelemzteni Lengyelt, hogy szavait válogassa meg.

Rátkay László: Nem lehet eléggé megbé-lyegezni ezt a javaslatot.

Elnök csendet kér.

Lengyel Zoltán: Miután a honvédelmi mi-niszter nincs itt, az előadóhoz fordul, segítsen a balokon Az előadó elődjét, Pulszky Agostot Eötvös Károly 1889-ben kikötött gödölyéhez ha-sonlította, amelyet az oroszánok elébe tesznek ki, hogy a míg az a gödölyét marcangolja, a vadászok lelőhessék. Münnich előadót azonban már úgy szétmarcangolták, hogy nem érdemes vele foglalkozni. De azért azt kívánja neki, hogy még hónapokig friss egészségben hall-gassa végig ezt a vitát. Reményli, hogy a Ház szívesen fogja őt hallani, mert tárgyilagos és érdekes lesz. (Gulyos derűtség jobbról)

Szóll Kálmán szerinte ma már semmiben sem különbözik Bánffy Dezsőtől, azt is, ezt is megtapsolják és még a folyosóra is tapsokkal kísérik.

Gabányi Miklós: Mert osztrák zsoldosok.

Elnök kéri Gabányit, hogy ne szóljon mind-egyre közbe.

Lengyel Zoltán elmondja ezután, hogy az egyetemi ifjúságot a rendőrség üldözi. Hoffmann Ottó és Melha Tibor egyetemi hallgatók és el-nökök ellen a rendőrség hatóság elleni erőszak és felségsértés miatt eljárást indított és egyre detektívek járnak hozzájuk, hogy nincs-e ott Lengyel, már mint szóló és nem csinálnak-e forradalmat? (Nagy zaj balról.)

Nessi Pál: Ez már mégis szemtelenség, a mit ezek tenni akarnak.

Lengyel felolvassa Melha Tibornak egy beszédét, a melyről azt mondja, hogy olyan

csüli? Ingatlanba fekteti. Mert a pénz elröpül, de az ingatlan nem röpül el.

Dankó eleinte úgy számított, hogy valami szegény mágnástól megveszi a birtokát, s beül grófnak. De hát ez nehéz volt, mert a legsze-gényebb gróf se akarta a birtokát ötven-hatvan-ezer forintot alul odaadni.

Egy este azonban nagy diskusszió volt a vacsoraasztalnál. Szőlőpártra és buzapártra szol-tak. A szőlőpárt a mellett vitakozott, hogy sok kal jövedelmezőbb a szőlővel való bibelődés s a népnak hibája az, hogy csak a buzatermelést tartja hozzá méltó foglalkozásnak. Dankónak ez szöveget ültött a fejébe s másnap már szőlő-szeti könyveket vett, hogy ezt a foglalkozást egy kissé tanulmányozza. Rapszódikus elme lé-vén, a könyveket hamar elhajította, hogy a ki-vitelhez lásson.

Megánértésülések nyomán Kis-Kőrösre vit-ték léptei, hol egy nyolc holdas, szőlőnek való homokbucka-területet kínáltak neki.

Dankó finom, érzékeny poétalélek s így nem csuda, hogy Kis-Kőrösön első dolga volt Petőfi szülőházát megtekinteni. Sokáig elme-rengett imádott költője szülei háza előtt, azu-tán kiballagott Csengődre, mely pusztán onnan valami fertály órányira van.

Elmerengett az utca porán, melyben a gyer-mek Petőfi játszott; elandalgott az öreg fákon, melyek a kis szoknyás Petőfit szaladgálni lát-ták, s szinte restelte, hogy ő ilyen jó modban van, földet készülni venni, mikor a nagy költő egész életében nyomorgott.

A mint halad a sikon, a szőlőtől ingatott vadvirágok közt, észreveszi, hogy az ut mel-lett egy öreg juhász hever és könyvet olvas. Dankó megáll.

— Mit olvas, barátom?

— Petőfi Sándor verseit.

Dankó nagyot nézett.

— Kitért kapta?

— A fiamtól, aki tavaly nyerte az exá-menten,

— Hogy hívják?

— Gyurik Pálnak.

— Ért-e maga szőlőhöz?

— Ahhoz se értenék?

— Azért kérdelem, mert látom, hogy birká-val foglalkozik.

— Szegény ember azzal foglalkozik, a mi akad.

— De eljönne vincellérnek Csengődre?

— El én.

— Hát majd holnap fölkeresem. Hol lakik?

— Itt, meg innen öt mértföldnyire, meg onnan két mértföldnyire.

— De én nem szaladgálhatok maga után legelőről legelőre.

— Birkausztatás után megtalál a tekinte-tes ur Kis-Kőrösön a Bozsik Pál korcsmája mel-let, a zöld kerítésen túl.

— Jól van, isten áldja meg!

Dankó tovább haladt. A vincellérje már megvolt. Kéhez az emberhez most már mu-

zafias és olyan egyenes gerincre vall, a ki ilyen (a jobboldalra mutat) önök között egy sincs. (Nagy zaj jobbról.)

Frey Ferenc: *Ez rágalom!* Minak néz bennünket. (Zaj.)

Lengyel: Igazat mondott. Nem fél az abszolutizmustól, mert a mai alkotmányosság se más. Figyelmezteti az elnököt, hogy még negyvenen sincsenek benne a Házban.

Elnök megolvastatja a jelenlevőket és kijelenti, hogy elegenden vannak arra, hogy a tanácskozás folytatassék.

Lengyel Zoltán: Ugy tudja, hogy ennek a javaslatnak a tárgyalását Széll Kálmán akarta. Nem gondolt-e Széll arra, hogy temérdek javaslat van készen, a melyek időhöz vannak kötve: a vám és kereskedelmi szerződés, a horvát pénzügyi egyezmény, a költségvetés, a külföldi szerződések stb. stb. Mikor fogja ezt a Ház tárgyalni? Azt hallotta, hogy a mikor a minisztertanács elé kerültek a katonai javaslatok, Fejérváry kijelentette, hogy az ujonctöbbséget nem lehet keresztül vinni Magyarországon, mire a miniszterelnök azt felelte, hogy igenis keresztülvihető.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez betűről-betűre nem igaz! (Derűtség.)

Lengyel: Most pedig a hadseregről szól és bár civil ember, mégis beszélni fog róla sokat, mert róla egy kapitánya azt mondta: „der ist ein Genie, der kann alles!“ Ő tehát, mint zseni, mindenről beszél. (Derűtség.)

Ballagi Géza: A kis szerény! (Derűtség.)

Lengyel: Ez tréfa is, szerénység is.

Ballagi: A kis ibolya.

Pozsgay Miklós: Ballagi nem is volt katoná!

Lengyel a hadsereget gazdasági szempontból bírálja előbb és határozati javaslatot nyújt be: Utasítsa a Ház a pénzügyminisztert, hogy készítsen kimutatást arról a jövedelmi többletről, a melyből az ujoncmelés költségeit fedezni lehessen. A hadsereg szervezetét és szellemét, fejtegeti és szóba hozza a braganzai herceget a kinek címeréről így szól: „inkább szeretnék kétfarkú oroszlan lenni, mint braganzai herceg“; becsmerli ezután az osztrák zászlót.

Elnök nem engedi, hogy egy szomszéd állam címerét becsmereljék.

Lengyel Zoltán: Hát a mi zászlónkat és jelvényeinket nem bántalmazzák? Nem akarja, hogy a hadseregbe valami közös jelvényeket hozzanak be. Van nekünk címerünk, jelvényünk, zászlónk. Felmutat egy zászlót és azt mondja erről, hogy furcsa kis zászló, külsejére magyar, de egy muzsika van benne, a mely a Gotterhaltét játsza. (Derűtség.) Leteszi a Ház asztalára, mert nem akarja ő maga elfújni az osztrák himnuszt. Szünetet kér.

vegtek. Talán a nagy eseményt, a vételt tárgyalták.

Dankó lassu léptekkel bement a házba, a lócára feküdt és fáradtan elaludt. Erzései, benyomásai leverték lábáról, összelörték gyöngéd lelkét.

Mire fölébredt, már ott voltak a szomszédok és egy hordó bor körül csoportosultak. Várták a nábob ébredését. Az áldomásívás megkezdődött. Az ötödik pohárnál megszólalt a régi gazda:

— Nagyságos ur, nem azért szólok, mint-ha jussom volna. Kifizette, megittuk az áldomást, vége van, semmi közöm hozzá. De lássa, a nagyságos ur gazdag, én meg szegény ember vagyok... Kérnék valamit.

— Csak ki veie.

— Ezt a diófát itt a présház előtt az apám álltatta. Alatta is halt meg. Adjon nekem a terméséből minden esztendőben egy zsákkal...

Dankó hallgatott.

— Mordom nincs jussom hozzá. Csak ha sziveskednék.

Miért hallgatott Dankó? Azon járt az esze, hogy ha neki olyan öröme volt az, hogy szerzett, milyen bánat lehet annak a parasztnak, hogy veszt, hogy kényte en ott hagyni apái kis földjét, melyet munkájuknak verejtékével öntöztek...

— Jó, ennek a diófának egész termése a magáé. Minden esztendőben.

A gazda megörült és vigan ivott és itatott

Szünet alatt a képviselők a ház asztalához mennek és Benedek János elfújja a Gotterhaltét. Gabányi felkiált: Mégis huncut a német!

Szünet után

Lengyel Zoltán folytatta beszédét és kibeszélte az ülést.

TÁVIRATOK.

Zavargások Oroszországban.

Pétervár, március 30. A tifliszi hivatalos lap azt jelenti, hogy március 22-én Batumban zavargások voltak. A mikor az ügyvédek, akik a zavargások miatt elítélt munkásokat védelmezték, Batumból elutaztak, a pályaudvaron nagy néptömeg gyűlt össze zajongva vörös zászló alatt. A mikor a vonat megindult, a tömeg vele szaladt. A vonatot meg kellett állítani és hogy szerencsétlenség ne történjék, a pályatestről le kellett szorítani a tömeget, mire a vonatot folytatta útját. A pályaudvarból a tömeg kormányellenes feliratokkal ellátott zászlókkal bejárta a város egyes utcáit és revolverrel lövöldözött, de senki sem sérült meg. A katonaság közeledtére szétfutott a tömeg.

Bakuban is voltak nemrég zavargások, Nagy néptömeg csődült össze és kormányellenes kiáltványokat osztogattak. A zavargóknak egy részét szétverte a rendőrség és a kozakság, másik része segítséget kapott, még egyszer összeverődött és kövekkel dobálta meg a rendőröket és a katonákat. Végül sikerült a tömeget szétoszlatni. Estére helyre állt a nyugalom. Az alkormányzó fején és kezén kissé megsebesült. Egy kozák is megsebesült. A zavargók közül 21 embert letartóztattak, akik közül 18-at egy-négy havi elzárásra ítélték.

A szőlőfelujtás csődje.

(A belfogyasztás és a kivitel emeléséről.)

Arad, március 30

Az Aradi Közlöny 73 ik számában a fenti cím alatt megjelent cikk sötét színekben festette a bortermelők és borkereskedők sulyos helyzetét és különösen a termelők nehéz terheit sorolta fel, a nélkül azonban, hogy a helyzet javítására, a kibontakozás módjára nézve az irányt megjelölje volna. Előre bocsájtom, hogy az idézett cikk minden sora megfelel a szomorú valónak, csak egyes körülmények vál-

tovább. Mikor már jó be volt borozva, megint Dankó elé járult.

— Nagyságos ur, még egy kéréssem van.

Dankó a fejét csóválta.

— Ne tessék haragudni. A felső részben, ahol a vadrosabokor van, egy kis fiam van eltemetve. Ne tessék kidobni ondan...

A parasztnak elakadt a szava, majd halkabban folytatta:

— Ne tudja meg szegény, hogy a csengődi földünk idegen kézre került.

Dankó megindultan hallgatta.

— Ne féljen barátom, körülkerítetttem és keresztet is állítottam rá.

Ezzel elfordult. Ha a parszit egy kicsit kéri, rögtön visszaadja neki az egész birtokot. Mi lesz ebből a barna arcú földmivelőből, ha elszakad a földtől, melyben apja diófája áll s melyben gyermeke porlad? Elzúllik.

Esteledett, Dankó Kis-Körös felé indult. A nép elbucszott tőle, de elkísérte. Es akkor rágyujtottak a nótázásra... és Dankónak nagyot dobbant a szíve... az ő nótáit énekeltek. És ő magában mormogott:

— Nem, én nem vádolhatom magam. En nem fosztogatom őket. Pénzt is adtam nekik, dalt is. Testi jót, lelki jót adtam nekik.

S ujra visszatért lelkébe a harmónia. Lassan haladt tova a félhomályu pusztán, s már csak messziről szállt felé a dal, mely egykor szívéből fakadt s ime, a nép ajkán örök életet él. Köny gördült végig az arcan...

toztak utóbbi időben részben a hazai borkereskedelem előnyére, részben hátrányára és ezeknek tekintetbe vételével megakarom kísérteni azon irányt és eszközöket megjelölni, melyekkel hazánk bortermelőin és kereskedőin segíteni lehetne.

Tagadhatatlan, hogy Franciaország a reconstruációban megelőzött bennünket, és hogy Franciaországban ma oly tultermelés van, hogy a közönséges asztali bor ára tavaly 2 frank volt hektoliterenként, és a termelők, dacára ezen olcsó árak, borukat nem értékesíthették és kénytelenek voltak a hadügyminisztert megkérni, vegye meg a bort, és adjon minden katonának naponta 1 liter bort. Ezzel a belfogyasztást akarták emelni. A kereskedelmi minisztert pedig a szállítási díjtétek megváltoztatására kérték fel, hogy olcsó díjtételek segítségével emeljék kivitelüket.

Ezen két tényező: a belfog. asztás emelése és a kivitel erősítése az egyedüli mód, melylyel a mai helyzetün segíthetünk.

Szerencsés véletlen, hogy az idézett cikk éppen azon napon jelent meg, midőn a „Magyarországi bortermelők és borkereskedők országos szövetsége“ Budapesten közgyűlését tartotta, melyen az ország minden termelő vidéke képviselve volt, és melyen a helyzet szanalására az ország legnagyobb termelői és kereskedői megjelentek, és megjelölték az eszközöket, melyekkel a helyzeten javíthatunk.

Első sorban is szükséges, hogy a termelő ne lássa a kereskedőben ellenségét, hanem barátját, és hogy szünjék meg azon minden alapot nélkülöző tévhit, hogy a kereskedő nem akarja a termelő borát megvenni, hanem „ringek“ által leakarja a bor árát nyomni. Az árviszonyok megalakulására nem a kereskedő bír befolyással, hanem a fogyasztás, illetve a kereslet és kínálat aránya. — Ha a termelők a kereskedőkkel vállaltva fognak működni, úgy a belfogyasztás emelésére el fogjuk érni a legfontosabb célt: a fogyasztási adó leszállítását, a kiviteire pedig a vasúti díjtételek leszállítását és a borszállításra vonatkozó rendeletek kedvező megváltoztatását, valamint a műbor-törvény egyes, a termelésre és kereskedelemre egyaránt hátrányos rendelkezéseinek megváltoztatását, tekintettel az ország különböző borminőségeire.

Ezen nagy és nehéz feladatokat tűzte ki céljául az idézett szövetkezet és ezek megvalósítására fogunk országos mozgalmat indítani. Nem frázisokat. Ezt vetünk oda, hanem tényekkel fogjuk igazolni, hogy minden követ megmozdítunk célunk elérésére és minden irányadó tényezőt belevonunk mozgalmunkba. Már a tegnapi közgyűlésünkön is képviselve voltak a szakminiszterek tanácsosaik által és birjuk ígéretüket, hogy a szövetkezet mozgalmát legérellyesebben támogatni fogják.

Most azonban elérkezett a cselekvés ideje, nem elég, ha bajainkat a lapok hasábjain elnaszóljuk, ezzel még nem törlesztheti az eladódott termelő a bankköcsönt, és a kereskedő sem emelheti a forgalmát. Tömörüljünk, dolgozzunk vállaltva a nagy munkán. Újévkor megszűnik a sokat kárhozható olasz vámszerződés, ezt is az országos szövetség országos mozgalmával eredményezte, és ezzel országunk szőlészetiében új korszakra ébredünk. Dolgozzunk tovább, ne rettenjünk vissza az akadályoktól: az említett eszközökkel alaposan segíteni fogunk helyzetünkön.

Az országos mozgalom, ha abban az irányadó tényezők támogatni fognak, Aradról fog kiindulni. Erre legközelebb részletesen fogok e lap hasábjain visszatérni.

Bing Béla.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Casanova, operette. Küry Klára vendégfel-
léptével. (Páros bérlet.)
Szerda: A kikapós férjek, bohózat. (Páratlan
bérlet.)
Csütörtök: Lohengrin opera. (Páros bérlet.)
Péntek: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Bátkirályné, vígjáték; Hoffmann
meséi, opera; Dalárda hangverseny.

Két Küry-est.

— Lili. Nebántsvirág. —

Szakítsatok, ha tudjátok, két felé a szive-
met! Mert nem tudom sehogysem elhatározni
magam, kinek nyujtsam a pálmát: Küry Lili-
nek vagy Nebántsvirág Klárinak.

Lili háromféle alkitása a jellemzés óriási
skaláját tünteti fel. A serdülő leány naivitása,
az ifju asszony szenvedélye, a nagymama édes
reminiscenciája egyforma hűséggel, egyforma
igazsággal nyilatkozik meg Küry játékában.

Mintha más és más volna arcán a mosoly;
a kis leány arcának gödröcskéjében kis Amo-
rett enyelegve kacsingat kifelé; az asszony ar-
cából és szeméből a szenvedély izzó tüze vil-
lámlik ki; a nagymama bomlokának barázdái-
ban a lenyugvó nap utolsó fénysugara szórja
bágyadt lényét.

Mintha más és más volna az ének hangja
minden egyes alakjában; a leány édes sejte-
lemmel éneklő az első felvonás bájos dalát; az
asszony érzékisége rezeg a trombita dalban és
a lemondás keserű tónusa hallszik ki a harmadik
felvonás kettősében.

Küry Lilijében a tiszta felfogás, a kiváló
intelligencia, a mély értelem valóságos diadalt
ül és ha művészetének alapját keressük, ezek-
ben a ritka jelenségekben fogjuk azt megtalálni.

A Nebántsvirág egységes alak. A vig ke-
délyű, csintalan, okos leányka kedves kaland-
jaival gyönyörködtet bennünket, miközben a
szerelem első virágzása, a Muray által megér-
telmezett virágfakadása édes érzelmeket költ
fel a szemlélő szívében. Küry Denise alakítá-
sát nem tanulmányozta, nem megállapított me-
tódus szerint dolgozta ki. A tanulmány, a me-
tódus bizonyos ridegséget, készütséget és
mesterkáltságot eredményez. Küry Deniseben
az ő veleszületett egyénisége lép előtérbe, az
ő aranyos kedélye uralja a helyzetet, ezért oly
közvetlen, ezért oly természetes ez a Denise és
ezért ragad el mindenkit.

Bármelyik jelenetét idézzük vissza emlé-
kezetünkbe, mindegyiknek alapja az a natura-
lisztikus vonás, mely azt az illúziót költi fel,
aminővel a szerző alakját képzeletében megal-
kotta. A magyar és a francia karakterisztikonja
nagyon hasonlatos. Mind a kettő könnyen lob-
banékony, impresszionista, könnyed gondolko-
zása és könnyelmű, amelletted kedves és chikkes.
Küry azonban nem volt hasonlatos a francia
leánykához, hanem francia volt minden ízében,
kiben pezseg a vér és diadalmaskodik a hami-
sitatlan eszrit.

Dicsérettel kell megemlékeznünk végül a
művésznő környezetéről is, kiknek összjátéka
méltó keretet alkotott a vendégművésznő ala-
kításának.
Carolus.

* A dalegylet hangversenye. Az aradi dal-
egyesület színházi hangverseny-estjét lázas ké-
szülődéssel várják a dalárdisták, akiknek szom-
baton kemény munkájuk lesz. Ma este volt az
első próba, melyet a színházban tartottak meg.
A hangversenyről irt vasárnapi tudósításunk
kiegészítéseken közöljük, hogy a Hoffmann-
meséiben, melynek első felvonását adják első
műkedvelőkkel, a dalegylet éneklő a kar ének-
szerepét. A szintársulat tagjai közül a darab-
ban Zilahiné fogja énekelni Miklós szerepét,
részt vesznek még az előadáson a műkedvelő-

kön kívül Bejczy György és B. Szabó József.
A hangversenyt ma — mint a fentiekből lát-
ható — egy nappal későbbre: szombatra ha-
lasztották el.

* A Lohengrin utolsó előadása. Az idei téli
színházi szezonban a jövő héten kerül utoljára
színpadra a Lohengrin, melyet eddig mindannyi-
szor telt házak előtt játszottak. A hatalmas
Wagner-operát az után már csak a jövő idény-
ben veszik elő.

* Diákok monstre-hangversenye. A jövő hó-
nap elején érkezik Aradra a budapesti közép-
iskolai tanulók félezer főnyi kiránduló csoportja
melynek kétszázötven tagu énekkara a színház-
ban monstre-hangversenyt fog tartani. Az ének-
kar három-, négy- és hat-szólamu énekszámok-
kat ad elő — mint hírlik kiváló precizitással
és bámulatraméltó összetanulással.

A gazdasági-egyesület közgyűlése

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület va-
sárnap délelőtt, a megyeháza nagytermében tar-
totta, Zselénszki Róbert gróf elnöklésével évi
rendes közgyűlést.

Zselénszki Róbert gróf megnyitó beszédében
kiterjeszkedett az új kiegyezés és az új vám-
tarifa jelentőségére.

Miniszterelnökünk avatott és kilartó mun-
kásságának, földmivvelésügyi miniszterünknek a
mezőgazdaság érdekében kifejtett ügybuzgósá-
gának köszönhetjük, mondta a többek között,
hogy az új kiegyezés és főképp az új autonóm
vámtarifa egészen szakít az eddigi rendszerrel
és a mezőgazdaságot egyenrangú faktorrá emeli
az ipar és a kereskedelemmel.

Csak egy csoportra fogom szíves figyelmü-
ket felhívni, a galaneműekre.

Ha törvényyé válik az autonóm vámtarifa,
akkor természetesen coeteris partibus,

a buza ára	2 korona 80 fillérrel
a rozs "	2 " 20 "
a zab "	3 koronával
a tengeri "	1 korona 60 fillérrel

lesz drágább mint eddig volt, métermérsánsként.
Hogy ez mit jelent a magyar gazdának,
ezt, azt hiszem fölösleges önöknek uraim meg-
magyarázni. Ehhez hasonlóan az állatok vámja
is tetemesen föl fog emelkedni, ha megszavaz-
tattak az idézett javaslatok.

Röviden kifejezve magamat azt monda-
tom, hogy az új autonóm vámtarifában kevés
kivétellel, mindazon terményeknek vámja,
melyeket a gazda venni kénytelen, lényeg-
es változást nem szenvedett.

A beszéd végén fölolvasták Darányi Ignác
földmivvelési miniszternek Vásárhelyi Lászlóhoz,
az egyesület igazgató-elnökéhez intézett távira-
tát, a melyben tudatja, hogy az egyesület meg-
hívásának nem tehet eleget s képviselőjével
Szomjas Lajos dr. miniszteri titkárt bizta meg.
Ugyancsak táviratban mentette ki elmaradását
gróf Károlyi Sándor, a Gazdaszövetség elnöke.

Lachne Hugó, az egyesület igazgatója is-
mertette az egyesület múlt évi tevékenységéről
szóló jelentést, a melyet tudomásul vettek.

Urbán Iván főispán kiosztotta a földmiv-
velési miniszter száz koronás jutalomdíjait az
arra érdemesnek talált gazdasági cselédek és
munkások között. A jutalmakat: Zachari Tódor
csász, a ki 44 év óta van Sulkovszky herceg
uradalma szolgálatában, Zöldi Ferenc Kisjenő-
ről, aki szintén a kisjenői uradalomnak 41 év
óta cselédje, Puszkás Gyula, aki 41 év óta van
Kabdebó Károly talpasi földbirtokos szolgálá-
tában és Gábor Flóra számadó kanász kapta,
aki 41 év óta van Czárán Géza seprői föld-
birtokos szolgálatában. Hasonló jutalomdíjat ka-
pott Lukucza János munkás, aki 30 év óta van
Czárán Miklós szolgálatában. Sárközy János
munkás, aki 32 év óta van a Takácsy család
szolgálatában. Kovács János, Fábrián András
munkások, akik 22 év óta vannak Vásárhelyi
József lökösházi földbirtokos szolgálatában.

Ennek végeztével az igazgató-választmány
tagjaivá az elhalálozás folytán üresedésbe jött
két helyre Baross Ferenc dr. és Kintzig Bélát

választották, az egyesület másod-ügyészévé
Vincze Miklóst.

A közgyűlés megadta a felhatalmazást az
igazgatóválasztmánynak, hogy az egyesület ré-
szére a Schreyer-féle telken új palotát építsen.

Kosinszky Viktor indítványára a közgyűlés,
az elnök, az igazgatóság és választmány lelkes
működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A közgyűlés végeztével megtekintették a
háziipari kiállítást, a melyet a földmivvelési
miniszter támogatásával szervezett téli gazda-
sági tanfolyamok készítményeiből rendeztek.
A kiállítást Szomjas Lajos dr. minisztert titkár
nyitotta meg.

Délután egy órakor a Kass-vendéglőben
kétszázötven terítékű társas-ebéd volt, a melyen
számos feiköszöntő hangzott el.

SPORT.

A tornaegylet közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30

Arad legrégibb s legizmosabb sport-egye-
sülete: az Aradi Tornaegylet fennállásának
huszonötödik évében, tegnap délelőtt tartotta meg
közgyűlést Urbán Iván elnöklése alatt. A köz-
gyűlésnek a tisztújításon kívül legérdekesebb
és legfontosabb tárgya volt a jövő évben
Aradon rendezendő VII-ik szövetségi országos tor-
naünnepély rendezése, melynek keretében az
egyesület fennállásának 25 éves jubileumát, zász-
lószentelést, vívóakadémiát, és egyéb sport-ün-
nepeket is rendez.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Nagy Sándor titkár-művezető olvasta fel a
választmánynak az 1902-ik évről szóló, nagy
gonddal szerkesztett évi jelentését, melyet a
közgyűlés helyeslőleg vett tudomásul s a föl-
mentvényt a választmánynak megadta. A pénz-
táros jelentésével kapcsolatban fölolvasták a
számvizsgáló-bizottság jelentését is, mely ugy-
a számadásokat, mint a vagyonmérleget teljesen
rendben levőnek nyilvánítja. Ennek alapján a
közgyűlés a pénztárosnak és a számvizsgáló bi-
zottságnak is megadta a fölmentvényt.

A tisztújítás, amely alatt a gyűlést Szath-
máry János korelnök vezette, a következő ered-
ményre végződött: elnök: Urbán Iván, ale-
nök: dr. Steinitzer Pál, titkár-művezető: Nagy
Sándor, orvos: dr. Schusztler Henrik, pénztár-
nok: Kömives József, ellenőr: Pálffy István,
ügyész: dr. Szeghő Hugó, szertárnok: Sziárd
Győző. Választmány: Alt János, dr. Angel Ist-
ván, Bródy József, dr. Czédly Károly, dr. Dál-
noki Nagy Lajos, dr. Fényes Iván, Haslinger
Ferenc, Hehs Vilmos, Jancsovics Ferenc, Kell
Lajos, Laczay István, Matusik Márton, Neuden-
bach Odön, Neuman Samu, Neuman Adolf, Pa-
lotay Antal, Reiniger Samu, dr. Reisinger Fe-
renc, dr. Simó Károly, dr. Schmidt János, Sor-
bán János, Steiner József, dr. Sugár Jenő,
Szántó Mihály, Szathmáry János, Szél Ernő,
Tüdös Béla, Varjassy Lajos, Visi Ferenc, Weisz
Izidor. Pótválasztmányi tagok: Darányi János,
Farkas Ignác, Herczel Bernát, Kovács Jakab,
Nagy Károly. Számvizsgáló bizottsági elnök:
Szánthó Gyula, tagok: Bogsán Károly, Steiner
Ferenc.

A szavazások befejezése után Urbán Iván
elfoglalván az elnöki széket, úgy a maga, mint
az ujonnan megválasztott tisztviselők, választ-
mányi tagok és számvizsgáló bizottság nevé-
ben megköszönte a bizalmat és ígérte, hogy
az egyesület érdekében minden tőle kitelhetőt
el fog követni, hogy annak ügyeit előmozdítsa.

Az indítványok során Urbán Iván elnök
hangsúlyozta, hogy a nőknek foglalkozásuknál
és életmódjuknál fogva éppen úgy szükségük
van a helyes irányban vezetett testgyakorlásra,
mint a férfiaknak s miután a választmány már
foglalkozott a női szakosztály szervezésének
eszméjével indítványozta, hogy a tornaegyesü-
let kebelében női szakosztályt alakítsanak.

A közgyűlés az elnök indítványát egyhan-
gulag elfogadta s annak végrehajtásával az új
választmányt bizta meg.

Matusik Márton indítványára kimondta a

közgyűlés, hogy a játék és nyári szabadtéri gyakorlatokhoz egyöntetű tornadresszt használjanak az egyesületi tagok.

A tornaegyesület vasárnapi közgyűlésére dr. Berzeviczy Albert valóságos belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő a „Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége” elnöke, ki az aradi tornaegyesületnek tiszteletbeli tagja, szintén kapott meghívót, melyre az egyesület elnökéhez intézett következő üdvözlő sürgönyvel válaszolt:

„Urbán Iván főispán, tornaegyesületi elnök
Urnak,

Aradon.

A nagyérdemű „Aradi Tornaegyesület”-et az országos tornaszövetség nevében melegen üdvözlő közgyűlése alkalmából

dr. Berzeviczy Albert,
elnök.

+ Labdarugó mérkőzés. Az *Aradi Athletikai Klub* football-csapatai tegnap délután előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében tartották meg első mérkőzésüket a klub sport telepén. A matchet végignézte Urbán Iván főispán is. A két csapat kemény küzdelmet vívott egymással, mely az első csapat győzelmével végződött. Az első halftime 12:0 aránnyal kezdődött, a második pedig 6:1-el, mindkettő az I. csapat javára. A match végeredménye tehát 18:1 goal a II. csapat ellen. Játékbíró Szathmáry János volt; a győztes csapat játékosai: Kraft, Szathmáry, Reicher, Probst, Vass csatárok, Greiner, Gál, Kremmer fedezet, Székely, Bogdán háttvéd, Péterffy kapus.

Az új indemnitás.

(A politikai helyzet válsága.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 30.

Lukács László pénzügyminiszter ma terjesztette be a képviselőházhoz a kormány javaslatát az indemnitás újabb meghosszabbításáról. A javaslat rendelkező része így szól:

Törvényjavaslat

az 1903. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1902. év. XXIV. törvények hatályának az 1903. évi augusztus hó végéig való kiterjesztéséről.

1. §. Az 1903. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1902. évi XXIV. törvényeknek hatálya az 1903. évi augusztus hó végéig kiterjesztetik.

Ez a törvény az 1903. évi május hó első napján lép életbe; érvénye az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvény kihirdetése napján megszűnik.

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Ez a javaslat vett a mai nap politikai eseménye, amelyről, amint fővárosi tudósítónk táviratozza, élénk eszmecsere folyt az ellenzéki pártkörökben.

A Kossuth-pártban a vélemények megoszlanak. A párt túlnyomó része az új indemnitást semmi szín alatt sem akarja megadni, viszont a „mérsékelték” nem akarják, hogy az ország az exlexbe kerüljön. Egyben megegyezik a párt minden tagja, hogy az indemnitás előtt a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényt kell a képviselőháznak letárgyalni. (A párt különben április 3-án tartandó értekezleten foglalkozik a követendő magatartással.)

A husvéti vakációra nézve az ellenzéki képviselők nagy kensternációval vették hírül a képviselőház folyosóján a kormány azon szándékát, hogy a vakációt csak a nagyhét szerdáján akarja megkezdeni. Az ellenzék a nagyhétet

népgyűlésekre akarja felhasználni, s ezért, ha a kormány ezen szándékától el nem tér, a szombati ülésen Tóth János indítványt fog tenni, hogy a Ház az egész nagy hét folyamán ne tartson ülést. Ezt a javaslatot a néppárt is támogatja.

Bortermelők és borkereskedők.

(Szövetkezés a magyar bor érdekében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30.

A magyarországi bortermelők és borkereskedők országos szövetsége folyó hó 28-án tartotta ez évi rendes közgyűlését Budapesten a kereskedelmi csarnok dísztermében, melyen az ország legjelentékenyebb termelői és kereskedői jelentek meg.

Jelen volt körülbelül 250 tag, közöttük Perczel Dezső v. b. t. t. Waldbott-Bassenheim Frigyes báró, Bolza József gróf, Dobokay László miniszteri tanácsos a földmívelési miniszter képviselőjében továbbá dr. Molnár Ákos, dr. Darányi Ferenc, Hertelendy Ferenc, Ováry Ferenc, Sándor Pál országgyűlési képviselők.

Molnár Ákos dr. orsz. képvis. elnök beszámolt az egylet működéséről, mely dacára rövid fenállásának nagy szolgálatokat tett a hazai szőlőművelésnek és kiegyenlítette az ellen tétet a termelők és kereskedők között, közös munkára buzdítva azokat a bortermelés és kereskedelem bajai orvoslására. Az egylet országos mozgalmat indított az olasz borvám-clausula fölmondása érdekében, mely működése a kívánt sikert eredményezte.

Az elnökség asztalán számos fontos indítvány feküdt, melyek mind a szőlőtermelés és a bor jobb értékesíthetőségét célozzák, ezek az újonnan megválasztott választmánynak lettek kiadva tanulmányozás és intézkedés céljából. Hogy ezen indítványok nem fognak valamely íróasztal fiókjában heverni, hanem komoly megvitatás tárgyát képezendik, arra nézve az aiant közölt névsor garanciát nyújt.

Ezen szövetségre oly nagy és fontos hivatás vár, hogy az ország fejlődése érdekében kívánatos volna, ha a termelők és kereskedők kivétel nélkül csatlakoznának és támogatnák a közös célt szolgáló országos mozgalmat, mert csak kitartó és együttes munkával fogja a szövetség nagy programját megvalósíthatni.

Az egyhangulag megválasztott tisztikar névsorát a következőkben közöljük:

Elnökök: Perczel Dezső v. b. t. szőlőbirtokos Bonyhád Molnár Ákos dr. orsz. képvis. szőlőbirtokos, Budapest, Jálcs Ferenc borkereskedő, Budapest Abeles Zsigmond borkereskedő, Budapest. **Al-elnökök:** Waldbott Bassenheim Frigyes báró, szőlőbirt. Tolcsva, Szabó Kálmán, keresk. kam. elnök, szőlőbirt. Debrecen. Oppenheim Emil, borkereskedő, Budapest. Schmidt Lótar, borkereskedő, Pozsony. **Üzletvezető igazgató:** Molnár Lipót, lapszerkesztő, Budapest. **Szakelődök:** Zwack Ákos, borkereskedő, Budapest. **Pénztáros:** Fuchs Gyula, borkeresk., Budapest. **Ellenőr:** Lochmann Agoston, borker., Budapest. **Igazgató választmány:** Adamovics Sándor, szőlőbirtokos, Ujvidék. Altstock Félix, szőlőbirtokos, Nagykáta, Balla Zsigmond, borker. kereskedő, Budapest, Batthyányi Lajos gróf, szőlőbirtokos, Budapest. Bing Bela, borkereskedő, Arad. Bolza József gróf, szőlőbirtokos, Tiszakürt. Cell Frigyes, borkereskedő, Medgyes. Darányi Ferenc dr., orsz. képvis., szőlőbirtokos, Görbő. Dietzl Viktor, borkereskedő, Budafok. Domány József, szőlőbirtokos, Arad. Francois Lajos, pezsgőgyáros, Budafok. Frankl Arnoldó, borkereskedő, Fiume. Füchsl Arnold, borkereskedő, Pécs. Haar Ignác, borkereskedő, Budapest, Hilbi Haller J., kir. tan., Eszterházy herceg uradalmi kormányzója, Kismarton. Hertelendy Ferenc, orsz. képvis., szőlőbirt., Lesence Tomaj. Hofmeister Ignác, szőlőbirtokos, Halas. Klaber Ödön, borkereskedő, Sopron. Magen Henrik, szőlőbirtokos, Szered. Mellinger Sándor, borkereskedő, Budapest. Nagy György, kir. tan. szőlőbirtokos, Temesvár. Neumann Armin, borkereskedő, Pécs. Ménes, Neumann Ignác borkereskedő, Óváry Ferenc dr., orsz. képvis., szőlőbirt., Veszprém. Palugyay József, borkereskedő, Pozsony. Puteáni Géza báró, szőlőbirtokos, Szigliget. Sándor Pál, orsz. képvis., Budapest. Seema-

yer Károly dr., szőlőbirtokos, Versec. Sgalitzer Gyula dr., ügyvéd, Budapest. Solymossy Lajos báró orsz. képvis. Apateleak. Spitzer László, szőlőbirtokos, Gyöngyös. Szabó József, ügyvéd, szőlőbirtokos, Miskolc. Szilágyi Gyula, müegy. m. tanár, hítes vegyész, Budapest. Teutsch Baptiszt, borkereskedő, Segesvár. Törley József, pezsgőgyáros, Budafok. Wolf Lipót id., borkereskedő, Kismarton. **Számviszsgálók:** Boschan Artur, borkereskedő, Budapest. Beretvás Pál, szőlőbirtokos, Kecskemét. Schwarz Emil, borbizományos, Tapolca.

Mint ezen névsorból kitűnik, úgy az igazgatóságban mint választmányban az ország minden bortermő vidéke a termelők és kereskedők legkiválóbbjai által képviselve van, kik ezen fontos ügyet szeretettel és szorgalommal fogják tanulmányozni és előmozdítani. Saját érdekében járnak el a termelők és kereskedők, ha ezen szövetséget támogatják és esetleg panaszukat és észrevételeiket az intéző körök tudomására hozzák.

A forrongó Zágráb.

(A kormány az utcai terrorizmus ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 20.

Zágrábban még mindig nem csendesegett le az izgatott hangulat dacára annak, hogy a rendőrség és a csendőrök nagy apparátussal dolgoznak a tüntetések elnyomásán.

A mai nap eseményeiről az alábbi táviratokat vettük:

A Zágráb-felsővárosba vezető utcákat a rendőrség és a csendőrség elzártta. Frank József képviselő a letartóztatott ifjak érdekében kihallgatásra jelentkezett a bánnál, Khuen-Hédervary azonban nem fogadta.

Radics István író és Szirovatka Henriket, a keresztény szocialis munkáspárt vezetőjét az egyetem előtt szombaton tartott gyűlésen mondott izgatott beszédekért letartóztatták s átadták a királyi ügyészségnek.

A rendőrség ma elrendelte, hogy a cimtablákat, amelyeket a tüntetők leszedtek, helyezték vissza.

Ma délelőtt az egyetemi ifjak öt tagu küldöttsége jelent meg a zágrábi rendőrségnél, azt kívánva, hogy a letartóztatott ifjakat bocsássák szabadon. A rendőrség azonban az öt tagu küldöttséget is ott tartotta. Ennek a letartóztatásnak hamar híre ment a városban, mire kétszáz egyetemi hallgató zajongva a városháza elé jött. Erre a rendőrség és a csendőrök besorozták őket a városháza udvarára, valamennyivel jegyzőkönyvet vettek föl s azután szabadon bocsátották.

A leszakított cégtablákat a zsandárok 24 óra alatt visszatették.

A hivatalos közlöny holnapi száma rendeletet közöl, a melymeghagyja hogy a máv. üzletvezetőségén lévő magyar felírás, amely eddig el volt takarva, új táblával cseréltesék ki, mely tiszta magyar szövegű. Ugy látszik, hogy a kormány nem akar az utca terrorizmusának engedni.

A városban folyton rendőrök cirkálnak. Az ellenzéki lapokat ma konfiskálták, a hangversenyeket és az összes nyilvános mulatságokat betiltották.

TANÜGY.

Aradi tanítók szervezkedése.

— A Tanítók Testületének alakulása. —

Arad, március 30.

Nemrégiben megemlékeztünk az aradi tanítóság ama mozgalmáról, melynek célja volt, hogy a régen óhajtott közös tanító-testületet megvalósítsa.

Az aradi tanítók e hó 14 én tartott értekezletükön kimondták, hogy közös testületté alakulnak. Ennek mintegy folytatása volt a vasárnap, e hó 29 én tartott értekezlet, melynek tárgya az alapszabályok s egy, a miniszteriumhoz terjesztendő memorandum megszerkesztése volt.

A közgyűlést, melyen a tanítóság szép számban vett részt, a polgári fiúiskola rajztermében tartották meg Szilágyi György elnöke alatt.

Elsőbben is Szilágyi György elnök terjesztette elő az alapszabály-tervezetet, melyet ő maga dolgozott ki. A körültekintő, nagy fáradságot igénylő munkát néhány kisebb módosítással el is fogadta a közgyűlés, majd Sófalvi György indítványára elhatározta, hogy az elnöknek az alapszabálytervezet elkészítése körül kifejtett buzgó munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Ezután Mohos Agoston titkár olvasta föl a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztendő memorandumot, melynek célja a miniszteri meggyőzni arról, hogy a tanítók közös testületére tényleg égető szükség van. A memorandumot Sófalvi György igazgató-tanító készítette, kinek a szép munkáért, Weber Agoston indítványára, ugyancsak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés.

Ugy az alapszabálytervezetet, mint a memorandumot a tanfelügyelő útján juttatja a tanítóság a miniszter elé s amennyiben ott az alapszabályokat jóváhagyják, megkezdje az Aradi Tanítók Testülete ugy a tanügyi, mint társadalmi téren bizonyára hasznos munkásságát.

Az ülésen a következő tanítónők és tanítók voltak jelen:

Marinkovics Péterné, Czeiler Gizella, Tabakovics Mariska, Gross Károlyné, Keresztes Arzenné, Weber Agostonné, Ajtay Erzsé, Szilágyi György elnök, Sófalvi György alelnök, Marinkovics Péter, Kórnives József, Fülöp Endre, Pareán János, Kresz Károly, Korom József, Neidenbach Ödön, Weber Agoston, Rákosi Flóris, Vagács Agoston, Pataky Sándor, Szántó Lajos, Mohos Agoston titkár.

Dankó Pista meghalt.

(A népdal gyászsa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30.

Kidőlt a nótafa. Dankó Pista, a dalköltő cigány, a kinek gyönyörű nótáit másfél évtizede országszerte éneklik, hosszú kínos betegség után meghalt a fővárosban, a hová Szegedről sorsa fölvetette. Elnémult hegedűje és pedig java férfikorában, mikor még bőszesen ömlött lelkéből a dal. Sok népdal elterjedt palotában és kunyhóban egyaránt, a közönség nem is tudja, hány kedves dalának a szerzője a szegény Dankó.

Egyszerű cigány volt, mint primás nem jelentékeny, aki Szegeden élt a kilencvenes évekig. Oseredeti tehetsége, amely zenei tanulmányok híján is annyi becseset termelt a magyar zene számára, itt bontakozott a nyolcvanas évek elején. Itt került össze néhány dala révén azzal az érdekes és tösmagyar író- és színművész társasággal, amely akkor Szegeden Pósa Lajos körül csoportosult. E társaság hatása alatt feltámadt Dankó Pistában tehetségének öntudata. Ezek becsülték meg legrégebb dalait: a „Rám sem nézett, mikor én őt megláttam és a „Nem fuj a szél, nem forog a dorozsmai szélmalom“ címűeket.

Dalainak nemcsak új hangja, hanem formabeli fordulatosága is meglepte a művészvilágot, amely felismerte a Dankó különös, naiv és ügyetlen egyéniségében a kiváló, természetadta dalköltő-talentumot. Ettől fogva pártjukba fogadták. A társaság, amelynek Pósa mellett Somló Sándor, Molnár György, Kabos Ede, Megyeri Dezső, Sebők Zsigmond, Tömörkény István stb. voltak a tagjai, nemcsak buzdította a munkásságra, hanem alkalmat is adott neki a tehetsége kifejtésére és megismertetésére. Molnár György, a kiváló tragikus színész „Zsöllér leány“ című népszínművét Dankó Pista nótáival rarta tele s a dalok a színházi előadásokon óriási sikert arattak, a színházból hamarosan elterjedtek az egész országban. Népszerűségük vetekedett a régi, klasszikus ma-

gyar népdalokéval és a kilencvenes évek elején már az egész országban ismerték a Dankó Pista dalait és nevét. Mikor 1898-ban száz népdalának gyűjteménye megjelent, az egész magyar sajtó és a művészvilág is ritka lelkesedéssel üdvözölte.

A rapszodikus temperamentumu cigány-posta 1890-ben daltársulatot szervezett, amelyvel többször bejárta az országot nagy erkölcsi és anyagi sikerrel. Ezzel az volt a már öntudatos Dankónak a célja, hogy „a magyar népdalt országos körutazás útján lehetőleg terjessze s a német daltársulatok hatását ellensúlyozza.“ Ezt a célját csak részben valósíthatta meg. Szerzett ugyan egy kis szőlőt a csengődi pusztán, de a kilencvenes évek vége felé anyagi küzdelmein kívül betegeskedni is kezdett. Tüdőbaja ellen barátai, nagyobbrészt írók, San-Remóba küldték üdülni, ahonnan valóban jobb egészségben, újult alkotó erővel tért vissza. 1898-ban adták elő O Budán „Cigányszerelem“ című népszínművét. Ez és néhány népdal volt még termelése, azután egyre betegobb lett, míg vasárnap szenvedéseinek végét vetett a halál. Igazi poeta-ember volt, ha naturalista is. Es neve nagyobb szerepre marad a magyar zenetörténelemben, mint sok nagyképu zenészé, aki hangzatosabb és nagyobb igényű alkotással jelentőség nélkül maradt zenei életünkben.

Dankó Pista vasárnap délelőtt negyedtízkor halt meg Pauler-utca 2. sz. a. lakásán. Tüdőbaj kínozta, amely ellen hasztalan küzdött. Wlassics Gyula kultuszminiszter és író barátai segítségével ismételtent lent járt San-Remóban, de sorvasztó betegségéből nem tudott kilábolni. A mult végén annyira rosszul lett, hogy novemberben ágyba kellett feküdnie. Nem is tudott többé fölkelni, jóllehet szerető hitvese, akivel huszonnégy évig élt boldog házasságban, s két orvosa önfeláldozóan ápolta. A nagybeteg ereje egyre fogyott és ma hitvese és sógornője karjai közt csöndesen elszenderült. A gyászestéről rögtön értesítették Pósa Lajost, a megboldogult legjobb barátját, aki a temetésre vonatkozólag nyomban intézkedett.

A dalköltő temetéséről az író és művészvilág képviselői, az „Otthon“ írók köre és a Budapesti Ujságírók Egyesületének tagjai fognak gondoskodni. A gyásházban lesz a beszentelés és a koporsót gyászmenetben viszik a nyugati pályaudvarra, ahonnan Szegedre szállítják. Pósa Lajos távirati megkeresésére ugyanis a szegedi polgármester már kijelentette, hogy Dankó Pistát szülővárosa halottjának tekintti és diszes eltakarításáról Szeged városa fog gondoskodni. A budapesti gyászmenet impozáns lesz, amennyiben részt vesznek benne a főváros összes cigány zenekarai és primásai, akik a végső uton Dankó Pista legszebb dalait fogják játszani.

A Pauler-utcai gyásházat ma délelőtt igen sokan keresték fel az elhunyt Dankó Pistának barátai és tisztelői: nagyrészt írók, művészek, és zenekészítők.

Holtteste még délig a halottas ágyon feködt s csak akkor tették az Entreprise emberei a diszes érckoporsóba. Szélid, bánatos arcát a rettenetes szenvedések nagyon megváltoztatták, leesett az álla, révedező szemei pedig kissé nyitva maradtak.

A látogatók között volt első sorban Schunda V. József hangszergyáros, ki öt év óta kiadója volt Dankó Pista szerzeményeinek és gyönyörű virágkoszorút tett a koporsójára.

Ott járt a szegedi Dugonics Társaság küldöttsége is, mely gyönyörű orgonavirág koszorút tett a koporsójára a „költői léteknak.“ A gyászoló rokonsággal ma állapotok meg a szegediek, kik képviselőjük, Polcner Jenő és Tömörkény István vezetésével jöttek föl a fővárosba.

A temetésen az összes budapesti cigányzenekarok részt fognak venni s csupa Dankó-

szerzeményt fognak előadni. Az elhunyt barátai nevében Pósa Lajos tartja a bucsubeszédet, míg a budapesti cigányok és a magyar dalköltők bucsuszavát B. Fehér Jenő, az ismert dalköltő fogja tolmácsolni.

Szegedről táviratozzák: Szeged város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy fedezi Dankó Pista hazaszállításának költségeit a temetésen testületileg jelenik meg. A holttest kedden éjjel érkezik Szegedre. A hatóság Tömörkény István városi könyvtárost küldte Budapestre, hogy gondoskodjék a tetem hazaszállításáról. A temetés szerdán délután 3 órakor lesz. Az egyházi szertartást a közművelődési palota előtt Varga Ferenc apátplébános fogja végezni fényes segédlettel. A bucsuzatát Tömörkény István fogja mondani. A temetői bizottság ingyen diszshelyet ad az elhunyt művészeknek. A temetésen az összes szegedi cigányzenekarok fognak játszani. A Dugonics társaság és a szegedi ujságok, továbbá a szegedi írók társasága koszorút tesz a ravatalra. Az utóbbi mint a temetés rendezője külön gyászjelentést adott ki.

MULATSÁGOK.

Kaszinóbál Borosjenőn.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Borosjenő, március 30.

A mult évtizedek emléke újult meg szombaton, azoké az időké, mikor Borosjenő a vármegyei mulatságoknak mintegy középpontja volt. Nem szük körre szorítottó kisvárosi összejövetelek voltak ezek, hanem az egész megye előkelő közönsége gyűlt össze a borosjenői Rákóczy kastélyban, sokszor napokig tartó mulatságokra. Boldogult Boros Béni idejében napiröndön volt, hogy az aradiakat külön vonat vitte a borosjenői bálra.

Az utóbbi időkben a bálakra rossz idő következett: nagyon is elkomolyodtunk. De Borosjenő hű maradt tradícióhoz. Kaszinója jelenleg is a legelegánsabban berendezett a vidéken és a leglátogatottabb az egész megyében. Ez az életerős kaszinó vállalkozott most arra, hogy a régi szép időket visszavarázsolja és Borosjenőn helyreállítja az igazi mulatságok uralmát.

Erre volt irányítva a szombat este rendezett hangverseny. Es a siker mutatja, hogy Borosjenő most is hivatva van arra, hogy a jövő megyére szóló mulatságainak színbelye legyen. A kaszinó termei megteltek a vármegye különböző vidékeiről összegyűlt, előkelő közönséggel. Maguk a hangversenyzők is nagyobb részben idegenből jöttek el. Tanúságot téve arról, hogy a Borosjenőn való fellépés megérdemli az utazás faradalmát.

Jelen volt az aradi uri zenekar és művészi megnyitójával emelkedett hangulatba ringatta a közönséget. Utána egy kedves fiatal asszony: Kleindl Jozsefné lépett az emelvényre és műkedvelőnél ritkán látható színjátzó képességgel előadta a „Bál után“ című monológot. Majd Strasser Péterné szívhez szóló hangon, szépséges magyar d. lekat énekelt, Popescu Agostonné kiünő tercelése és zongorakiséréte mellett. Az elragadott közönség zajos kihívásaira még egy pár gyönyörű nótával töltötte meg a műsorát az énekesnő. Ezután a hivatalos zeneművészek járákával vetekedő klasszikus előadás következett: Paikert Henrik sok tudással és virtustechnikával hegedün előadta Beriot II. számú „Fantaisie balletjét“, Barkó Ilona művészi zongorakiséréte mellett. A gyönyörű darab kiváló interpretálása szünni nem akaró éljenzésre és tapsra ragadta a hallgatóságot. Erre Németh Zsigmond a mérnöki műszerek kongresszusáról írt, szellemtől sziporkázó dialógiának kiünő elszavalásával keltett harsogó derűtséget. Utána Vörös Lajos csudlatosan tiszta, a magas regiskban is játszi könnyűséggel mozgó tenor hangon énekelt a magyarság szívéből, Hodmezővásárhelyről hozott, busongó szépséges nótákat, Popescu Agostonné művészi zongorakiséréte mellett. Befejezésül újra az aradi uri zenekar vette át a szívek uralmát és valósággal extasisba ragadta a közönséget remek összjátékával. A

hallgatóság megújráztatta minden számát, úgy, hogy alig tudtak megválni a pódiumtól.

A hangverseny után kedélyes táncmulatság következett kivilágos-kiviradig. A közbeneső szünóra alatt Székely Károly az uri zenekar tagja tárogaton szépséges kurucnótákat adott elő. Az aradi uri zenekar tagjait s Paikert Henriket zajosan ünnepelte a hálás közönség.

A jelenvolt hölgyek névsora a következő: *Asszonyok*: Antal Miklósné (Aranyág), Barkó Mátyásné (Sikula), Benedikty Imréné (Arad), Berger Izraelné (Sikula), Bittó Józsefné, Blau Dávidné, dr. Borsos Béláné, Borsos Gézáné, Borsos Lajosné (Gurahonc), Cserghó Gyuláné, dr. Csillag Ignácné, dr. Dénes Jakabné (Nagybuttyin), dr. Fülöp Gy. Gézáné, Horváth Jánosné, Karton Aladárné, Kleindl Józsefné (Berza), Kürthy Jánosné, Ligeti Béláné, Löwy Márkusné (Apatelek), Magyar Mihályné (Apatelek), Molnár Lászlóné (Bokszeg), Okros Lajosné, Pap Takács Istvánné, Pereghi Mihályné (Gurba), Popescu Agostonné, Pintér Ferencné, Rác Kelemenné, Rottár Sándorné, Strasser Péterné, Somogyi Béláné (Beél), Scheer Lajosné, Szekendy Pálné (Sikula), Tessényi Károlyné, Takács Istvánné, és Vuculescu Tituszné.

Leányok: Balla Irén (Arad), Boros Dóra és Malvin (Arad), Barkó Iona és Gizella (Sikula), Berger Rózi és Helén (Sikula), Csillag Iona. Irén és Malvin, Kleindl Mariska, Löwy Iona (Apatelek), Mezey Karola, Strobach Iona (Sikula), Tessényi Anuska és Tolnay Magda (Déva).

Betörés az Asztalos-utcában.

(Éjjeli betörő-fogás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30

Nagy mozgalmat keltett ma este az a hír, hogy az Asztalos Sándor-utcában betörést követtek el. A Krausz József tulajdonát képező pokróc üzletbe törtek be, s a betörők munkájának leleplezése, majd az elfogás izgalmas színjátékot képzett az összegyülekezett néptömeg s az ablakokat ellepő hálórúhás érdeklődők számára.

Tíz óra előtt történt, hogy Löwy Ignác, az Elit-kávéház tulajdonosának neje, kitekintvén emeleti lakása ablakán, a szomszédos ház földszintjén lévő Krausz-féle üzlet előtt három alakot látott sompolyogni. A gyanus egyének csakhamar elárulták, hogy mi a céljuk. Nekiállottak a kereskedés vasajtájának s arról lefessítették a lakatot. Erre félre vonultak, egy ideig körültekintettek, azután felnyitották az ajtót s beosontak az üzletbe.

Löwyné ezt a mindent megmagyarázó működést látva, értesítette a férjét, ki nyomban kisetett kávéházából, s a Krausz-féle üzlet vasajtáját benyomta, nehogy a betörők kimenekülhessenek. Kiáltására odasereglettek a kávéházban játszó Gergely-féle cigányzenekar tagjai, s nekifeszültek a vasajtónak, melyet ugyancsak erősen nyomtak belülről.

Igy tartott ez hosszabb ideig, mely alatt nagy néptömeg verődött össze az utcán. Mikor megérkeztek a rendőrök, felnyitották a vasajtót és gyertyát gyújtva, behatoltak asötét helyiségbe.

— Megadom magamat — hangzott erre az ajtó mögül.

Egy fiatal ember lépett elő: az egyik betörő, rögtön körülfojták, s a társai után kérézősködtek.

— Csak magam voltam — mondta.

Mikor vallatóra fogták, cinikusan szólott.

— Ha nem hiszik keressék.

Nekiláttak a keresésnek és hosszas kutatás után megtalálták a másik társát: összegebebaszkodva ült az esővízeskádában, melyben némi víz is volt.

Időközben odaérkezett Berecz Ferenc rendőrkapitány, ki a harmadik betörőt kerestette, de hiába. A két legénynél egyenkint 60 koronát találtak, de az üzlet kézipénztárából, mely fel volt feszítve, még ezer korona hiányzott. Vagy

1 óráig tartó izgalmas keresés után, Löwy Ignác kávé s megtalálta a pénzt egy kályhában. Mikor a betörők látták, hogy le vannak leplezve, oda rejtették.

Sokáig keresték a harmadik társát is, de ez nem került elő. Nem lehetetlen, hogy csupán ketten voltak. Az egyik Pap János, a légszeszgyár fűtőjének fia, a másik Jakab Imre. Mindketten egészen fiatal emberek. Jakab néhány évvel ezelőtt a Wild-féle hentes üzletbe tört be.

A betörőket megkötözve vitték a városházára.

Harc a fejsze-utcában.

(Véres verekedések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30.

Vasárnap délután magyar és oláh legények, nyilván egymás nemzetisége iránti gyűlöletből, véres harcot rendeztek a fejsze-utcának a választó- és Illés-utcák közé eső részén. Harminc-negyvenen lehettek a verekedők s ezek több száz főnyi nézőközönség előtt olyan utcai harcot rögtönöztek, hogy lovas és gyalogos rendőröknek kellett kivonulniuk a rend helyreállítására. A verekedésnek számos — köztük nem egy súlyosan — sérült sebesültje van.

Tegnap este ezen kívül még két verekedés volt a városban s a vasárnap tiszteletére mindkettő véres volt.

A három verekedésről rendőri tudósítónk az alábbiakat közli:

Az erzsébetvárosi magyar és román munkás-legények között rég idő óta tartó, állandó ellenségeskedés van. Ezt a barátságtalan viszonyt nagyban táplálja a környékbeli sok korcsma, a vasárnap délutáni táncmulatságok s legutóbbi időkben — állítólag — a Casa Nationale is, amely, mióta felépült, rendes vasárnap délutáni gyülekező helye a környékbeli román fiataloknak. A szokás után a legények rendszerint a korcsmába mennek s alig mulik el ünnep délután, hogy a két ellenséges tábor össze ne tűzzen egymással.

Tegnap a két társaságbeli legények összeférhetetlensége valóságos utcai harccá fajult. Kövekkel, botokkal, téglákkal olyan verekedés kerekedett nyílt utcán, hogy a közlekedés azon az utvonalon életveszélylyel járt.

A harc magvát tulajdonképpen már szombaton elvetették. Két magyar munkást: Pászti András és Szirnek Antal iparossegédek, mikor ezek hazatérőben voltak, megtámadták a román legények s kövekkel dobálták meg őket. Tegnap délután, a támadó-párt a választó-utca sarkán lévő „Három fejszéhez” címzett korcsmában gyülekezett.

A román legények egy része az Illés és fejsze-utca sarkán várta az előtte való este elmenekült iparossegédet. De ezek helyett Pásztly Tibor, Pásztly Andras öccse, ment arra Jakvatnik János, Vild Zsiga és Posch Márton társaságában. Ezekbe szintén belekötöttek a román legények. Eleinte csak becsmerlő és káromló szavakkal, később tetteleg is. Az első inzultusra — ki tudja most már megállapítani, hogy mely részről keletkezett — megmozdult az egész korcsma: röpültek a palackok, székek, asztalok, s mikor itt már szűk lett a hely, kijöttek az utcára a verekedők.

Itt már új fegyverek jöttek a harcba. A kocsiutról köveket szedtek fel s a verekedők ezzel ütötték egymás fejét. Egy oláh legény tele rakott kődarabokkal egy locsolót s avval verte ellenfelét. Egy iparossegéd üldözői elől egy közeli lakóházba menekült, három legény azonban utána rohant s úgy megverték, hogy az eszméletlenül maradt a földön.

Az utca lakói a nagyarányu verekedésről telefon utján értesítették a rendőrséget. Két lovas rendőr érkezett a helyszínére, a román legények azonban csak akkor engedelmessé váltak, mikor a gyalogos rendőrök közeledtét észrevették.

Az iparos segédek közül csak a két Pászti testvért találták fel. A többiek a kerteken keresztül már elmenekültek.

A verekedő román legények közül Mácsán Flóra fején, Manyucz György száján és fején, Mácsán Miklós szintén a fején szenvedett súlyos sérüléseket, míg a többi sebesült a rendőrség elől szintén elrejtőzködött. A kevésszámú magyar legények majdnem kivétel nélkül szenvedtek kisebb nagyobb sérülést.

A sérülteket Posgay Lajos dr. főorvos és Tisch Mór tb. főorvos részesítették az első orvosi segélyben.

A Kelemen-tér 4—5. számú korcsmahelyiségben, amely telve volt vásári közönséggel, szintén verekedés volt. Pálinkás Gligor, mikor tisztességesen felhajtott már a garatra, fizetés nélkül akart megszökni. Ebből aztán szóváltás keletkezett. A vele egyasztal mellett ülő Miskovits Nádia és Argyelán János kést rántottak elő és úgy össze találták szurkálni Pálinkást, hogy életbenmaradásához, a nagy vérvesztés következtében, alig van remény.

A harmadik verekedés éjjeltájban Mák Imrénének a haltéren lévő korcsmájában történt. Ott Bosnyák Mirkut támadta meg Magyar János favágó. Pityókos állapotban verekedést kezdett s zsebkését Bosnyák baloldalába szurta.

A rendőrség mind a három verekedés ügyében vizsgálatot folytat.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedő Köre választmánya e hó 31 én, kedden este 9 órakor saját helyiségében rendes ülést tart, a melyre a választmány tagjait ez uton is meghívja Tedeschi Viktor, elnök.

A Szucsu-Maglas sajtópör.

(Aradiak a temesvári bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30.

A temesvári törvényszék előtt ma újra aradiak találkoztak; megint egyikét tárgyalták annak a sajtópör-ciklusnak, amelyet Maglas Manó ellen indítottak a Controla hasábjain megjelent cikkek miatt. Egész ismerősévé lett Maglas e révén a temesvári bíróságnak, annyira, hogy a mai főtárgyaláson már — fölöslegessé vált a nacionaléjának a fölvétele.

A főmagánvádló ezuttal Szucsu János dr. aradi ügyvéd volt, akit Maglas, a néhai Goldis püspök temetése alkalmából támadott meg. Azt írta, hogy a temetési szertartáson magát főrendezőnek tolta föl, s botrányt okozó módon viselkedett.

Maglas védője Rozvány István dr. aradi ügyvéd volt, aki kérte az ügyet esküdttörvényszék elé utalni, miután Szucsu, mint törvényszéki hites tolmács, közhivatalnoknak tekintendő. A bíróság e kérelmet megtagadta, amire a védő semmiségi panaszt jelentett be.

A vádlott kérte a bizonyítás megengedését, a bíróság azonban ezt nem rendelte el, a mire a védő újabb semmiséget jelentett be.

Érdekes mozzanata volt a főtárgyalásnak a vádlott védőbeszéde. Arra hivatkozott, hogy őt a Mangristák lépten-nyomon üldözik és terrorizálni akarják.

— Ennek bizonyítására — mondta — bemutatam Szucsu János lapjának, a Gura Satului című élelappnak négy számát, amelyben en-

gem következetesen *Maglaras*-nak nevez. Ez magyarul annyit tesz, hogy: *gyáva számár*. Pedig hogy számár nem vagyok, talán bizonyítják cikkeim, s hogy gyáva nem vagyok, azt mutatja, hogy e cikkeikért a felelősséget elvállalom.

A bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság Maglást az enyhítő körülmények figyelembevételével 100 korona pénzbírságra ítélte. Az elítélt felebbezett.

Kegyelem egy katonarabnak.

(Egy bratkovcei huszár szabadulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30.

Nevezetes rab szabadult ki a napokban az aradi katonai fegyházból. Egyike Diószeghy őrmester áldozatainak, a híres bratkovcei huszároknak. A galíciai magyar huszárokat, amint ismeretes, elkésztette az őrmesterük állatias kegyetlensége s emiatt összeesküdtek ellene és megölték. A huszárokat csaknem kivétel nélkül halálra ítélték, de ennek hírére a magyar közvélemény fölemelte szavát s a parlamentben is szóvá tették a huszárok ügyét. Ezért a halált elengedték nekik: súlyos fegyházbüntetést kaptak, a melyet a különböző katonai fegyházakban töltöttek le. Három az aradi várba került.

Ezek egyike most a király kegyelme folytán kiszabadult. *Diviáczky* Jánosnak hívják a kegyelmet kapott fegyencet. Ő maga nem vett részt Diószeghy őrmester meggyilkoltatásában, de tudott a dolgról, s részese volt az összeesküvésnek. A gyilkosság idején napos káplár volt és tétlenül maradt, amikor meghallotta, hogy Diószeghy őrmestert megtámadták, sőt a gyilkosságról se tett jelentést.

Ennek alapján a hadbíróóság megállapította a bűnrészességét; az első fórum két évi házi fogságra ítélte, amely ítéletet a felsőbb bíróság golyóval leendő kivégzésre „enyhített.” Azután a többi huszárral együtt ő is kegyelmet kapott, s az ő büntetését tízennyolc évi fegyházra szállították le. A büntetés kitöltése végett Aradra szállították, a cs. és kir. fegyintézetbe.

Hét évet töltött a kemény büntetésből. Ezalatt azonban megtámadta a szervezetét a kazamaták nyirkos gőze, tüdő-roncsoló levegője. Beteg lett s szinte látnivaló volt, ha továbbra is itt hagyják, hamarosan halálos ítéletté válik a fegyházbüntetés.

Jóviseletű fegyenc volt, mint a többi, ide internált bratkovcei huszár s ennek alapján hozzátartozói kegyelmi kérvényt adtak be érdekében a kabinetirodához. A kérvényt az aradi térparancsnokság kedvezően véleményezte, s néhány hét előtt meg is érkezett a legfelsőbb intézkedés, amely *Diviáczky* János további büntetését, betegségére és jó magaviseletére való tekintettel, kegyelemből elengedte.

Diviáczky Jánost azonnal szabadlátra helyezték s körülbelül egy időben szabadult ki egy bratkovcei társával, aki a komáromi várban volt bebörtönözve s most szintén kegyelmet kapott.

HIREK.

— **Sarlot Domokos** főkapitány a múlt hét csütörtök napja óta influenzában fekszik. A rendőrkapitányi hivatal vezetésében betegsége alatt *Green* Nándor tb. főkapitány helyettesíti.

— **Az angol király** *Lisszabonban*. Londonból táviratozzák: Az angol király ma délután elindult Londonból a Földközi tengeren való útjára. A király *lisszabonni útjának nagy politikai fontosságát* tulajdonítanak.

— **Ezredparancsnoki kinevezés** *Azaradi* csász. és kir. 31k számú Hadik-huszárezred egyik törzstisztjét, *Karger* Vilmos alezredest, szép kitüntetés érte. Mint ugyanis a hadsereg rendeleti lapjában olvassuk, a király *Karger* alezredest a lotharingiai herceg 7. számú dragonyos-ezred parancsnokává nevezte ki. Az ezred Csehországban, az Elbe melletti Brandeis városban fekszik.

— **A battonyai népgyűlés.** A battonyai választókerület polgárai vasárnap tartották meg impozáns tiltakozó népgyűlésüket a katonai javaslatok ellen. A népgyűlés elnöke *Vertán* Etele volt, szónokai pedig az elnökön kívül *Justh* Gyula országgyűlési képviselő és *Lung* Péra voltak. A népgyűlésen sok ezer ember vett részt, s különös nagy számmal volt képviselve a vidék: *Kovács*háza, *Iratos*, *Dombegyháza*, *Tornya* választópolgárai, akik nemzeti színű zászlókkal hosszú kocsik sorokban vonultak be Battonyára. A népgyűlés egyhangú lelkesedéssel hozott határozatában állást foglalt a katonai javaslatok ellen.

— **Árlejtés a lelencházra.** Az aradi lelencházra beérkezett pályázatok ügyében ma tartották meg az árlejtést *Urbán* Iván főispán elnökelete alatt. Összesen hatvanegy ajánlat érkezett be különféle munkákra. A pénzügyigazgatósághoz beosztott számvétség kiszámítja, hogy melyik a legelőnyösebb illetőleg legmegbízhatóbb ajánlkozó s annak alapján az eredményt holnap, kedden délután 4 órakor fogják kihirdetni a városháza kistermében.

— **Az önkéntes káplárok.** Az aradi 33-ik gyalogezred önkéntesei közül azokat, akik a káplári vizsgát sikeresen állották ki, ma léptették elő káplári rangra. Negyven önkéntes közül harmincöt kapta meg a két csillagot. Az új önkéntes káplárok névsora ez: *Baum* János, *Berzován* János, *Bloch* Károly, *Bányász* Jenő, *Dezsőfy* József, *Ditrichstein* Viktor, *Deutsch* Jenő, *Tisch* György, *Frank* József, *Hanthó* Sándor, *Holländer* Alfréd, *Juhász* Jenő, *Kristyóry* Sándor, *Kolb* Andor, *Kohn* Jakab, *Markovits* Adolf, *Mayer* Béla, *Mikes* Gábor, *Petrovsky* János, *Pászty* Sándor, *Panajott* Gyula dr., *Pollák* Andor, *Pálfy* Kálmán, *Rebb* Béla, *Radó* Pál, *Singer* Miklós, *Szegő* Pál, *Schönhauser* Ede, *Szokop* Ottó, *Szirmai* Győző, *Szielberberg* Béla, *Uirich* István, *Vajda* Iván, *Váraljay* János, és *Vásárhelyi* Ferenc.

— **Tavaszi vásár.** Az idei tavaszi vásárnak, mely ma utolsó napjait éli, szenzációja volt: napfényes meleg időben folyt le, az eső egy konvencionális cseppet nem esett egészen a mai nap estjéig. — A vásár forgalmát és élénkségét ez a szép idő előnyösen befolyásolta, úgy, hogy a télutó pénzhánya szinte érezhető sem volt. A város lakossága a kirakadó vásár három napja alatt szinte megkétszereződött s így a kereskedések is meglehetősen forgalmat csináltak. — Érdekes, hogy ezen a vásáron mindössze két bűneset történt. Egy tárca-dobás, amelyről már megemlékeztünk s ezenkívül egy papucslopás, melynek tettesét ott a lopás helyén elcsípte a rendőr. Hogy a „közrend” ezuttal ilyen erős lábon állott, az főképp ama célszerű óvintézkedéseknek tulajdonítható, amelyet a rendőrség e vásár alkalmából tett. *Green* Nándor főkapitány minden órában dobszóval figyelmeztette a vásári közönséget a tolvajoktól és a zsebmetszőktől való óvakodásra, a pályaudvaron pedig a leszállásnál a rendőr altisztek fennhangon intették a közönséget az óvatosságra.

— **Halálozások.** *Reisinger* Zsigmond aradi bórkereskedő és háztulajdonos, Arad város törvényhatósági bizottsági tagja vasárnap, 67 éves korában elhunyt. *Reisinger* Sándor építségmér-

nök, a *Fodor* és *Reisinger* cég tagja és dr. *Reisinger* Ferenc aradi ügyvéd édesatyjukat gyászolják benne. Ma délután négy órakor temették a benső részvétnék impozáns megnyilatkozása mellett. A temetésen megjelent: *Variassy* Lajos polgármester helyettes, *Kádas* Kálmán főjegyző, *Lócs* Rezső tanácsnok, *Deutsch* Bernát hitközségi elnök s a városi törvényhatóságnak s az aradi kereskedő világnak több előkelő tagja. A gyászház udvarán *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi tartott a koporsó fölött gyászbeszédet.

Oszinte részvét kísérte el utolsó útjára tegnap délután *Szilágyi* Margitkát, *Szilágyi* Mihály máv. ellenőr bájos leánykáját. *Csécsei* Imre ref. lelkész megható szép beszédben bucsuztatta el a kedves halottat szüleitől és rokonaitól. A ravatal a felső temető halottas házában volt feállítva.

Goldfeld Lajos aradi műasztalos ma délután 81 éves korában meghalt. Az elhunyt tevékeny részt vett az aradi zsidó hitközség emberbaráti mozgalmaiban: a *Chebra Kadisa*-nak egyik legrégibb és legbuzgóbb előjárója volt. Sokat fáradozott a szegények istápolásán, s főként a titkos nyomor enyítésén. Ha a magából nem tellett, ismerőseitől hamarosan összeszedte, a mire valamelyik éhséggel küzdő családnak szüksége volt. Holnap délután temetik. *Goldfeld* Rezső, az *Osztrák Magyar Bank* budapesti főintézetének tisztviselője édesatyját gyászolja benne.

Leopold Mici. *Leopold* Rezső budapesti gyárigazgató viruló, fiatal leánya, hosszabb szenvedés után elhunyt.

— **Kőmíves sztrájk készülében.** Az aradi államvasuti fűtőház építésénél alkalmazott kőmíves munkások sztrájkra készülnek, mert munkaadójuk nem hajlandó azt a fizetést megadni nekik, amelyet a tavalyi bérmozgalmak eredményeképp kiváltak maguknak. Minthogy azonban a tavalyi munkabér megállapítás érvénye a tavalyi építkezésekkel véget ért, lévén az mindig a munkaadó és a munkás kölcsönös és esetenként való megegyezésének tárgya, kétségtelen, hogy ilyen indoklás mellett a sztrájk jogos alappal nem bír.

— **Földrengés.** *Jeruzsálemben*, a mint egy távirat jelenti, az éjjel, 12 óra 45 perckor erős földrengés volt.

— **Szociálisták népgyűlése.** Tízezer főből álló munkástömeg gyűlt délután fél három órakor össze vasárnap a Szabadság-téren, hogy tiltakozását fejezze ki a szocialista párt vezérének, *Bokányi* Dezsőnek, a képviselőházban ejtett sérelmekért. *Garamy* Ernő előterjesztésére a gyűlés elnökéül dr. *Goldner* Adolfot, jegyzőül *Alpári* Gyulát választotta meg.

Dr. *Goldner* Adolf megnyitó szavai után *Groszmann* Miksa beszélt. Bevezető után áttért az elégtétel, illetve a megtorlás kérdésére. Egy heti terminust ad pártja nevében báró *Kaas* Ivornak nyilatkozattételre, esetleg a sajtópör megindítására. Ha ezek közül egyiket sem tené, akkor más módot fognak keresni és találni, hogy a rajtuk ejtett sérelmekért elégtételt vegyenek. Ugyanez vonatkozik — folytatja szóló — *Bartha* Miklósról, akit az ország disznyomórékjának nevez, valamint *Ugron* Gáborra akit sajnál, mert képességeinél fogva nagy dologra lett volna hivatva, és végül *Rakovszky* Istvánra, kinek egyik ösét a óndi gyűlésen épp hazafiatlanság miatt a helyszínen koncolták föl. Majd *Bokányi* Dezső lépett — a nép nagy éljenzése, tetszése és tapsa közepette — a szónoki emeivényre. Egyszerű szavakban mondta el, hogy az a támadás, a melyet báró *Kaas* Ivor intézett ellene, csak szemfényvesztés akar lenni. Ez a harc — folytatta tovább — nem *Kaas* és *Bokányi* személyes harca, hanem a szocializmus küzdelme. Ő is, mint az előtte szóló, azt bizonyítja, hogy azok, akik vádoltak, a tulajdonképpeni hazaárulók. Végül dr. *Goldner* Adolf rendben való szótözlésre intve a népet. Gyűlést félöt órakor bezárta.

— **Érdekes esküvő.** Az aradi anyakönyvi hivatalban vasárnap délelőtt érdekes házasság

kötés történt. Két sikétnéma lépett házasságra: egy aradi leány és egy debreceni fiatalember. A vőlegény *Hegyi Ferenc* debreceni könyvkötőmester, a menyasszony pedig *Göz Juliska*, egy aradi özvegy asszony leánya. A házaseleket *Szondy Béla* anyakönyvvezető adta össze írásbelileg feltett kérdések útján, amire a házaselek szintén írásban válaszoltak. A polgári házasságkötés után a református templomba vonult a nászmenet, melyben négy sikétnéma koszorus-pár vett részt. A házaselek írásból olvasták fel az eskümintát *Csécsei Imre* lelkész előtt.

— **Előléptetett tisztviselők.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Szilvássy Géza* központi szőlészeti és borászati felügyelőt, a ménesi állami vincellér iskola igazgatóját vincellériskolai igazgatóvá a VIII. fizetési osztályba nevezte ki, a csálai és barackai állami szőlőtelepnél pedig *Varga Zsigmond* szőlészeti és borászati felügyelőt a XI. fizetési osztályból, szőlészeti és borászati felügyelővé a X. fizetési osztályba, *Gallubich Gyula* és *Hell Jenő* szőlészeti és borászati gyakornokjelölteket ideiglenes minőségű segéddijás szőlészeti és borászati gyakornokokká nevezte ki.

— **Megszökött báró.** Báró *Purczel Béla* magánhivatalnok, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, följelentést tett pár nap előtt a rendőrségen, hogy unokaöccse, báró *Purczel Emil* posta- és távirat-tiszt a nevére több nagyszegű váltót hamisított és elszökött Budapestről. A vizsgálatot — természetesen titokban — azonnal megindították s annak során megállapították, hogy báró *Purczel Emil* az unokabátyja aláírását tényleg maga írta a váltókra. S miután az így szerzett pénzt elverte, félve a következményektől, elszökött a fővárosból. A szökevény bárót, aki az aradi posta- és táviróhivatal volt főnöke családjának tagja, a rendőrség most országsszerte körözi.

— **Házasság.** *Rác Dezső*, Krecsányi temesvári színtársulatának tagja házasságot kötött *Billik Emmával*, az ottani színház kardalósnőjével. *Billik Emma* egy év előtt még *Leszkay* aradi társulatának volt tagja, s mint a kar egyik szépe nagyobb szerepeket is játszott s ügyesen táncolt.

Meruc József, aradi ácsvállalkozó iparos eljegyezte *Csaban Michnay István* iparos leányát, *Mariskát*.

Scholcs Ernő temesvári kéményseprőmester eljegyezte *Neidenbach Annuskát* Aradról.

— **Elbocsátás a hadseregtől.** *Bejczy Árpád* tartalékos cs. és kir. hadmérnökgyakornok, a hadsereg kötelékéből elbocsátott.

— **Erdőégés Ménesen.** Vasárnap délután — írja levelezőnk — a hegyek felől szokatlan füst vonta magára Ménes község lakosságának figyelmét. Azonnal jelezték, hogy ég a ménesi erdő. A tűz a kincstári erdőben keletkezett, hol elég nagy területet tarolt le, s onnét tovább terjedve, átcsapott a ménesi határba. Itt azonban nem sokáig tudott uralkodni, mert tovább terjedésében Ménes község lakossága megakadályozta. A kár jelentékeny.

— **Öngyilkos szobainas.** *Baross Ferenc* dr. aradi főszolgabírónak *Erdélyi József* nevű szobainasa a József főherceg-ut 4-ik számú házában az éjjel szíven lötte magát. Tegnap kikérte gazdájától két havi fizetését s annak elmulatása után követte el az öngyilkosságot, melyre — azt mondják — szerelmi bánat vitte.

— **Vesztett állatok.** Mint *Berzovai* tudósítónk jelenti, folyó hó 28-án délután 6 órakor Erdély felől egy veszett kutya berontott *Berzova* községbe, hol körülbelül tíz kutyát megmárt. A veszett ebet, valamint a megmárt állatokat is lebunkózták. A második veszettség *Konopon* történt, hol *Argyelán* Illés ottani lakos egyik ökre vasárnapra viradó éjjel veszettségi tünetek közt megbetegedett és az istállóban oly pusztítást vitt véghez, hogy a házigazda kénytelen volt a veszett állatot agyonlőni.

— **Gyilkos fa.** *Ternovai* tudósítónk jelenti: *Filipás György agrári* lakos 16 éves ifju f. hó 26-án a Grósz-féle nádasi erdőben egy fatör-

zön őrve várta, hogy elvégzett erdei munkáját számba vegyék. E közben egy hatalmas fatörzse, melyet a szél döntött volt ki, a hegy tetőről megindult és *Filipást* maga alá temetve elsodorta egész le a völgybe és ott oly erővel vágta egy kiálló fatörzshöz, hogy a fiu agyveleje azonnal kifreccsent. A szerencsétlen szörnyet halt.

— **A Kereskedők nyugdíjára.** *Id. Kell Lajos*, kereskedelmi alkalmazott az *Aradi Kereskedők Köre* nyugdíj-alapja javára öt koronát adományozott. Az adományért ez uton köszönetét fejezi ki *Tedeschi Viktor* elnök.

— **Minden nőnek** tudni kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett *Balassa-féle* valódi angol Ugorkatej azonnal eltűntet szepől, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdőségét, fiatalságát kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor., 40 fill. Poudre 1. 20 és 2 kor., Kapható *Balassa Kornél* gyógyszerárában Temesvár, Aradon *Vojtek és Weisz* uraknál, Földes *Kelemen* gyógyszerárában, Tabor *Gyula* gyógyszerárában Pécskaui-ut 18, a honnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **Az a fontos körülmény és nagy előny,** hogy a vevők összes szükségletüket egy helyen szerezhetik be, igen kedvelté teszi *Porter Vilmos* Nagy Aruházát, Aradon a Szabadságtéren. Felhívjuk az érdeklődők szíves figyelmét az ujonnan rendezett kirakatokra, melyek igen sok újdonságot tartalmaznak. A tárgyak ármegjelöléssel vannak kitéve. Minden osztály a lehető legdusabban van felszerelve, a cipőosztálytól kezdve a játékosztályig. Tíz korona vásárlásnál, mint ismeretes, minden vevő életnagyságu fényképet kap.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisz*nál, Aradon.

— **x— Mindenki tudja,** hogy a *Mauthner-féle* impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a *Mauthner-féle* magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **x— Urvendetes dolog,** hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó aru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. *Minden külföldi szappant hátérbe szorít.* 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: *Szabó Béla* gyógyszerész, pipere szappangyáros *Miskolcon*. Raktar *Vojtek és Weisz* droguera és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A jegyzősegéd regénye.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 30.

Az aradi törvényszék előtt ma egy szerelmi regény utolsó fejezete záródott be szigorú ítélettel.

Ripkai Jánost szívének tavasza börtönbe juttatta. Jegyzősegéd volt *Kujeden* s e mellett — szerelmes. Négy gimnáziumot és két kereskedelmi iskolai osztályt végzett s aztán a jegyzői pályára akart lépni.

Kujeden Tömös Árpád nevű jegyzői irnokkal volt egy irodában. Együtt is laktak. *Ripkai* egy izben pénz dolgában nagyon megszorult. Szerelmes volt, de hogy szíve választottját láthassa, vonaton kellett hosszú utat tenni. A kolerájára szekrényéből egy őrizetlen pillanatban kilopott egy kulcsot, azzal felzárt egy ládát és 170 koronát kilopott *Tömös* Árpád ládjából.

Másnap reggel a pénzzel *Ternovára* kocsizott, ott vasutra ült, bejött Aradra, ahol az ideáljánál időzött, majd Temesvárra utazott. A körözölével nyomán *Katalinfaiván* elfogták s előzetes letartóztatásba helyezték.

Ma tartott fölötte törvényt az aradi törvényszék, mely tekintettel az enyhítő körülményekre s ezek között helyet foglalt a jegyzősegéd oltahatatlanság szerelme is, a 92. szakasz alkalmazása mellett 8 hónapi fogháza ítélt.

§ **Személyzet-szaporítás a kir. ügyészségnél.** Az aradi kir. járásbírószág bűnügyi forgalma az előbbi évekhez képest oly mértékben szaporodott, hogy a járásbírószághoz beosztott két ügyészségi megbízott nagy mértékben meg volt terhelve. Epen ez a körülmény indította dr. *Radó Károly* kir. ügyészségi megbízottat arra, hogy állásáról lemondjon. Az igazságügyminiszter időközben belátván a helyzet tarthatatlanságát mai leiratában olyképp intézkedett, hogy az idő közben kirendelt *Vannay János* dr. ügyészségi megbízott a teendőket ossza meg dr. *Radó Károlylyal*, kik mindketten most *Pogonyi Nándor* büntető albirónál végzik az ügyészségi teendőket és *Bévy Kálmán* albirónál tovább is működik *Benitzky Kálmán* kir. ügyészségi megbízott. Ezen beosztás folytán *Radó Károly* dr. a kir. ügyészségi megbízotti állásában továbbra is megmarad.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az osztrák cukor ellen.

— Egy aradi gyáros indítványa. —

Arad, március 30.

Az Országos Iparegyesület cukorka- és csokoládégyártási szakosztálya március 22-én *Schmidl Henrik* János ügyvivő elnökletével ülést tartott, melyen *Weisz Márk* aradi cukorka gyáros a brüsszeli nemzetközi cukor-bírószágnak a magyar és osztrák cukortörvényhozás ügyében érdekes és figyelemreméltó indítványt tett, melyet részletesen kidolgozva, írásban is benyújtott a szakosztályhoz.

Az aradi gyáros indítványa nagy tetszést aratott, s a szakosztály *Weisz Márknak* alapos dolgozatáért köszönetet is szavazott.

Az indítvány behatóan ismerteti azt a helyzetet, mely abban az esetben áll elő, ha a brüsszeli nemzetközi bíróság kimondja, hogy a kontingentálás ellenkezik a nemzetközi konvencióval s egyebek közt ezeket mondja:

Magyar felfogás szerint cukorgyárosaink csak úgy mondhatnak le a kontingentálásról, ha Magyarország a cukor tekintetében önállósítja magát Ausztriától, azaz a cukor tekintetében önálló vámterületet képez. Ezen állapotot véve szándékolt fejtegetéseim alapjául, az a szerény véleményem, hogy ezen állapot cukorkagyártási iparunk teljes tönkretételét jelentené. Mert uraim, amint igen tisztelt előnkünk már az atakuló gyűlés alkalmával fontosnak, sőt elengedhetetlennek mondotta, hogy a magas kormány figyelmét fel kell hívunk iparunkra, mert ez minden törvényalkotásnál teljesen figyelmen kívül hagyva, egyáltalán nem létező ipar színében tüntetett fel, úgy a brüsszeli konvencióban is csak cukorról van szó, amiből ismét az következik, hogy a cukorkára nézve a régi állapotok megmaradnak.

A vámkülfölddel szemben a helyzet változatlan, de másként áll a dolog Ausztriával szemben, mert ha a brüsszeli konvenciónak a kontingentálás elleni állásfoglalása megteremté a cukor tekintetében Magyarország és Ausztria között a vámsorompót, ami egyértelmű azzal, hogy ezen két állam egymásközött is a surtaxe-ot lépteti életbe, a cukorkák tekintetében nem önállók, hanem szövetséges államok maradnak. Az ausztriai cukorka tehát, úgy, mint eddig, de még nagyobb mértékben fog hozzánk beözönlenni, mert az ausztriai cukorgyárosok cukrot nem hozhatván be Magyarországra surtaxe nélkül, cukor helyett lehetőleg cukorka alakjában fogják cukortermelvényeikkel elárasztani magyar piacunkat.

Ezt csak egy dolog ellensúlyozhatná, ha magyar cukorgyárosaink felfogva ezen helyzetet, a cukorkagyártásra szolgáló cukor árait mindenkor akképen szabályoznák, hogy ezen áruk mellett az ausztriai cukorkákkal a versenyt eredményeivel felvehessük.

Most kell tehát már ez irányban megtennünk a lépéseket a cukorgyárosoknál, hogy már néhány hónappal a brüsszeli cukoregyezmény életbeléptetése előtt nyujtsanak nekünk oly előnyöket az általunk felhasználandó cukornál, hogy az egyezmény érvénybelépésének időpontjában már vértézve legyünk Ausztria cukorka iparával szemben.

A szakosztály az indítványozónak köszönetet szavazott és kimondta, hogy az indítvány értelmében fölterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 30.

Délelőzede. Buzakínálat mérsékelte, vételkedv gyöngye. Anyha irányzat mellett 15.000 métermázsra körül forgamban, 2½—5 fillérral olcsóbb árakon. Egyéb gabonanevek bágyadtak. Időjárás szép.

Kisvárosok. Berlin ¼, páris 5-el magasabb.

Zárulást 12 órakor:

Buza áprilisra	7.39—7.40
Buza májusra	7.49—7.50
Buza októberre	7.35—7.36
Rozs áprilisra	6.52—6.54
Rozs októberre	6.47—6.48
Zab áprilisra	5.93—5.94
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.15—6.16
Tengeri júliusra	6.20—6.21
Repce augusztusra	11.90—12.—

Zárulást 5 órakor:

Buza áprilisra	7.38—7.39
Buza májusra	7.35—7.36
Buza októberre	7.39—7.40
Rozs áprilisra	6.54—6.56
Rozs októberre	6.57—6.58
Zab áprilisra	5.91—5.92
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.15—6.16
Tengeri júliusra	6.20—6.21
Repce augusztusra	—

Zárulást 5 órakor:

Csitrák hitelrészvény	688.75
Magyar hitelrészvény	750.—
Leszámitolóbank részvény	484.25
Rima-Murányi vasmű részvény	486.50
Csitrák-magyar államvasút részvény	691.—
Északi vasút	616.—
Városi villamos vasút részvény	316.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, március 30.

Magyar aranyárjádék 4%	121.45
Magyar aranyárjádék 4%	99.40
Magyar arany 4½%	92.75
Magyar ezüst 4½%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar Italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereséménysorsjegy kölcsön	200.—
Értékszabályozási és szegedi kölcsön	158.75
Csitrák papírjádék	100.50
Csitrák járadék ezüst	100.50
Csitrák járadék arany	121.50
Koronajádék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Csitrák-magyar bankrészvény	1598.—
Magyar hitelbankrészvény	750.—
Csitrák hitelbankrészvény	689.75
Csitrák-magyar államvasút	695.—
30 frankos arany (Napoleonador)	19.07
Német birodalmi márka	117.—
London	239.75
Páris	95.35
20 márkás arany	23.42

CSARNOK.

Asszonysziv.

Írta: Szabó Ferenc.

Egész nap fehér virág ült a téli fákon. A magasban köd mozdulatlankodott, mely leért a földig s fehér gyöngyökben rakodott a dermedt bokorágakra. A vén zárda körvonala elmosódottan rajzolódott a sivar szürkéségre s itt-ott fényes parakör mutatta, hogy a cellákban már meggyújtották a gyertyákat. A toronyból ércetlen kongás tekerődött alá s a komoran hallgató fák között tompán szállt tovább. Az ilyen ködös időben nagy szerencsétlenségek áradnak a világra.

A kapus fráter, a kinek szök cellája arra sem elengedő, hogy fels alá robogva, felmelegítse a fapapucos lábát, kétszer is hallott ma este kétségbeesett csöngetést. Kiment s egy-egy ködbemosódott asszonyi szoknyát látott eltűnni a fák között. Másodizben elszántan kiáltott utána, de felelet nem érkezett vissza. Olyan volt, mint valamely gonosz kísértet, a ki kárhatosán szép asszony álarcat öltötte magára. Az illat, mely a suhogó öltözet után maradt, részegítő és vérbizsergető volt. Karácson táján, havas világban, nem ritka a kísértés.

Harmadszor is csöngettek. Magas, sugár nő fekete körvonala olvadtak a fal szürkésé- gébe. Reszkető kezével kétségbeesetten szorongatta a csengettyű fogóját, hogy térdre ne essék a hidegtől s az izgalomtól. Fejét, mely lázasan égett, csukott pillákkal ejtett le a két karjára. Részvét, csodálkozás, megdöbbenés fogott el: úgy rémlett, hogy ráismeretem.

— Kegyed az, asszonyom?

Csak az őz néz ilyen félnék kétségbeeséssel, ilyen segedelemvárón a vadászra, a rengteg sűrűjében, valamely sziklagát előtt, mint a szép Bánhidiné tekintett reám. Mozdulatlan körvonalaival reszketve szakadnak ki a fal szürkésé- géből.

— Ea vagyok. Nem gondolta, ugy-e, hogy itt talál, a hol bűnös megtérők seprük térdökkel tisztára a hideg köveket?

Eppen felettünk, a kapuboltozat fölött gyult ki valamelyik cella ablaka. A sárga fény hideg, nedves párákört vont a magasban, egyetlen sugárkája ott reszketett a nő fején, halványan, alig tetszőn. Szeme táján világító karikák tamadtak; de e karikák nem hevítő vágygyal: szomorúsággal voltak tele.

— Kegyed szerencsétlen, a ki szerelemből ment férjhez? Nem értem.

A két világító pont elsötétült: a nő erős zokogása, akár csak a nyári zápor, olyan hirtelen támadt. E nyári zivatarban csapkodtak a nyers, erős, kétségbeesett szavak.

— Válni akarok. Válnom kell. Erti?

— Bánhidi maga a megtestesült hűség, szerelmet váró és alázatos, a ki a gondolatát is lesi kegyednek. Ilyennek ismeri a világ.

A nő gunyosan, szilaján kacagott a mozdulatlan ködben.

— Alázatos férfi nincs a világon. Nem is lesz. A büszke gőg, a nyers erőszak megtestesülése minden férfi... Látja, ilyen nyáriás pongyolában kellett elmenekülnöm a zsarnok- sága elől.

Reszkető madárként simult közelebb s gömbölyű karját oda tartotta elélem. Csakugyan semmiféle melegebb ruha nem volt rajta. Asszonyos puha keble zihálva hullámzott a vékony lepel alatt.

— Volt lelke annak az embernek, ha így elengedte?

— Volt. Törődik is ő velem! — Hevesen ragadta meg a zárda csengettyűjét s rángatta, hogy majd eltépte a dróiját. — Most aztán vége Elvások. Azt gondolja, hogy fáj a válás? Eszembe sincs! — Fejét visszafordította, kacagott mohó lázzal, erősen, hogy megmutassa a boldogságát. A ködös szürkéség dőbenve adta tovább e különös hangokat. A kietlen, zuzmárás fák is kacagtak, a komor zárdával együtt.

A vén kapu nyikorgott. A fráter beszédét hallott s ez eloszlatta a kísértetekből való félelmét. A nyitott ajtónál fekete titokzatosság leselkedett a folyosón. A nő borzadózva ragadta meg a karomat.

— Jöjjen. Kísérjen be. Ugy lehet, hogy tanura is szükségem lesz.

(Folytatása következik.)

S z e s z ü z l e t.

— Március 30 —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 116 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona heró nélkül, per 100 ter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Száritott moslék 12'80—13— korona mértéksáncént.

Nemzeti színház.

Bérlet 168. sz.

Párosa.

Kedden, 1908. évi március hó 31-én:

KÜRY KLÁRA mint vendég:

Casanova.

Nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Faragó Jenő.
Zenéjét szerzte: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

A sátn	Polgár S.	Rendőrfőnök	Juhász S.
A felesége	Küry Klára.	Emilia, neje	Garai Ilonka.
Napoleon	Sarkadi A.	Náthán	Németh J.
Casanova	Szabó József.	Egy bakter.	Füredi J.
Barbarina	Répásy G.	Pompadour	Küry Klára.
Maral	Bokor Imre.	Heloise	Joszenszky J.
Marion	Küry Klára.	Clementina	Szilassy J.
Pietro, kertész	Bejczy Gy.	Üdvarmester	Tukorai L.

Kezdete este 7 óra föl órakor.

NYILTTÉR.*

Mindazon tisztelt jó barátainknak és ösmerőseinknek, kik boldogult édes anyánk

ÖZV. PELLISEK JÁNOSNÉNAK

f. hó 25 én végbement temetésén szives megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek és ravatalára koszorút helyeztek, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Nemkülönbön Simaiya Károly urnak, az Arad és Vidéke Polgári temetkező vállalat tulajdonosának a temetés rendezése körül szerzett elvitázhatatlan érdemeiért uzyszintén páratlan előzékenyséért to vábbá szorény felszámolásáért szintén kötelességünknek tarjuk köszönetünket és elismerésünket nyilvánítani.

Arad, 1908. március 25.

Panián György

és neje szül. Pellisek Eugenia.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek

Építészeti irodámat

szives figyelmébe ajánlani.

Hivatkozással husz évi gyakorlatomra, mely időt több elsőrendű építési irodában töltöttem, bátorkodom magamat az építési szándékozó közönségnek becses pártfogásába ajánlani.

Ugy uj házépítést, mint átalakítást, tatarozást elvállalok.

Értekezni lehet velem József főherceget 10-ik szám. (Maffei-ház.)

Schön Károly,

vizsgázott kőművesmester.

567

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul“ czipők olcsósága.

Férfi czipő
erős bőrből
2 Irt 50 kr.

Férfi fűzős
erős bőrből
2 Irt 80 kr.

Női czipő
tartós
2 Irt 25 kr.

Női fűzős
tartós
2 Irt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 frttól kezdve

TURUL CZIPŐGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrassy-tér 4. Nádor-szálloda.

A m. kir. államvasutak gépgyára
 aradmegyei kerületi képviselősege
 ajánl ez idényre új rendszerű és a hazai viszonyoknak
 legjobban megfelelő 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű
gőzcséplőkészleteket
 rendkívül kedvező befizetés mellett. — Régi gépek cserébe vé-
 tetnek. Mindezenmü kérdézősködések
Timár Ede,
 mäv. gépgyára ker. képviselőségének czimzandók.
 Budapest, VI. Csengery utca 62. B. sz. 744
(Közvetítők díjaztatnak.)

Reich Ignác
 szobrász
 Arad, Deák Ferencz-utca 23. szám.
 Készit mindennemü és stylü
szobrászati munkákat
 szakszerű, tiszta, izléses kivitelben. 646
 Butor-, épület-, templomi faragványokat, disztárgyakat és öntvény-
 mintákat a legfinomabb kivitelben, jutanyos áron.
Vidéki rendeléseket pontosan eszközöl.

Van szerencsém a t. hölgyközönség
 szives tudomására hozni, hogy helyben,
 Andrássy-tér 20-ik szám alatt (Weinberger
 János cipészüzletének tőszomszédságában)
 egy a mai kor követelményeinek minden
 tekintetben megfelelő
női kalap üzletet nyitottam.
 Baktáron tartom a legizléseesebb pá-
 risi és bécsi modell kalapokat.
Az árak meglepően olcsók.
 Javításokat és átalakításokat, olcsón
 és a legjobb izléssel eszközölök.
 A nagyrédmü hölgyközönség szives
 pártfogását kéri
Mademoiselle Serah
 (Löwenberg S.)
 775 Andrássy tér 20. sz.

Végh István
 épület és díszmű-bádogos
Aradon, Bóros Béni-tér 10.
 (Nádor-utca sarkán.)
 Elvállal mindennemü ornament épü-
 let bádogos és tetlem-ternyek fedését,
 továbbá vízvezeték munkálatokat, fűdö-
 szeték felszerelését, konyha berendezéseket,
 u. m. olcsót és csőrepedés javításokat,
 úgy helyben, mint vidéken a legjutányo-
 sabb árak mellett, pontos és gyors kivi-
 telben. 573

Zálogházból kiváltak ékszereket
 u. m.: **arany gyűrűt, függőt, láncot,** stb s viszont
 adom azokat.
Alkalmi vétetekből származó ékszerek es mindenféle
 schveiczi zseborákért 3 évi jótállást vállalok.
Most már mindenki tudja, hogy mily olcsón árusítok
 és tájékozásul közlöm a következő árakat:
 Egy szépen díszített nickel ank. rem óra . . . 2 frt. 30 kr.
 Egy erős és nagyon finom ank. rem. nickel óra 3 forintért.
 Egy finom aczéi rem. óra 3 frt. 20 kr.
 Egy három fedelű tula rem. óra nagyon finom 5 frt. 50 kr.
 Egy finom ezüst rem. óra 5 forint
 Még finomabb 7.— 8.— 9 forint
 Valódi „Bouheur“ gavallér óra 10 frt 20 kr.
Ébresztő órák 1 frt 70, 1 frt 90 krjával.
 Helyszáke végett csak ezen pár árat közlöm, de felhívom a
 n. é. közönséget a kirakatom megtekintésére, a hol minden
 darabon a szigoruan szabott árak vannak kitüntetve, még pe-
 dig oly árban, hogy azon csodálkoztak, hogy hogyan vagyok ké-
 pes oly olcsón árusítani. — Minden daraúra a magy. kir. fém-
 jelző hivatalának bélyegzője van beütve.
Használt ékszerért vagy tört aranyért a teljes értéket fizetem.
 Tisztelettel:
Zinner Vilmos,
 művés és ékszerész Arad, Ferray-utca 2/b
 318 **Vidéki megrendelések leküldetésével lesznek eszközölve.**

Ponta Va
 legyenruha és uri szal
Aradon, Pécskai-ut 6
 Készit mindennemü egyi
 pontos előírás szerint, m
 ruhákat a legújabb di
 és sikes szabás es,
 mellett.
KISS I
 épület és m
Aradon, Halász-utca,
 utca sarkán
 Elvállal minden az-
 mübuter-asztalos s. s.
 gó munkákat, u. m.: épül-
 talos munkát, portá-
 bolt- és irodai berendez-
Konyha-, há- bér
 szalenbuter
 egyszerűbbt
 kivitelig és legj
 ban.
 Vidéki megrende-
 köző
 Rajzokkal díjma

Szépítsd arcodat
 — ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű
Hajós-féle
IBOLYA-CRÉMMEI
 A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatásu, többször kitün-
 tetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény.
 Eltüntet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörössé-
 get és mindennemü arctisztátalanságot.
Egy tégely ára 1 korona.
 Ibolya-crème szappan 70 fill.
 Ibolya-hőlypor fehér, rózsá és crém színben 1 doboz 1 K. 20 f.
 Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.
 Bevásárlásnál csakis HAJOS féle készítményeket tessék elfogadni.
 Kapható a készítő feltalálónál:
Hajós Árpád
 gyógyszer-tára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126
 Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,
 továbbá Ring Lajos, Rozsnyai Mátyas, Tábor Gyula (Gáj) és Voj-
 tek Kálmán, gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Voj-
 tek és Weiss odrguista uraknál.

Posta czim: Müller J. és fia A
Ruha festészi
A tavaszi idény beálltáva
 tel tudatjuk a n. é. közönséggel, mis
 férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (G,
gyermek kabátok
 férfi öltönyök, női ruhák
 egészben, minden bontás n
festetnek
 vagy vegyileg tisztittatn
Müller J. és Fi
 Aradon,
 Asztalos Sándor-utca 2—3. — Forray-
Gyár: Halász-utca 29
 Posta czim: Müller J. és

Levitter Jenő

szobrász

Aradon, Pöltenberg Ernő-utca 20. szám.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki épület és bútorszerkesztés iránt, ugyancsak a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy egy a mai kor igényeinek minden tekintetben felelő

szobrász műtermet

nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát izléses és szerkesztői kivitelben. — Több évi tapasztalatom folytán azorban vagyok, hogy n. b. megrendelőim igényeit minden tekintetben kielégíthetem.

Z nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Levitter Jenő, szobrász.

leni szándékozók figyelmébe!

Vollák József és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és faterlep

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,

mint b. épületek, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár melyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jég-, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű berendezését, régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és díszítését, nedves falak szárazzá tételét stb.

munkákat, úgymint: cementburkolatok, beton alapok, cement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák,

lakat, úgymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek és fűzőhelyek készítését több évi jóta lás mellett.

fedelek készítését a legjutányosabb áron. továbbá mindennemű Rábicz-munkák szakszerű elkészítését, mérését és becsülését gyorsan és pontosan eszközöljük.

szeket kívánatra ingyen szolgálunk. eleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányunk felé is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

Vollák József és Társa.

ZKY ES MIHÁJLOVITS

asztalos és aczélsodrony ágybetét gyára

emplom- és Kölcsey-utca sarok.

Aradon minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház berendezését.

k. (szédszedhetők) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére.

Aradon és vidékre kereskedőknek viszonteladásra.

Aradon!

Finom fényezés!

Pontos szállítás!

5—1903. hks.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy 1903. évi április hó 2-án d. e. 9 órakor Magyarád község-házánál

árlejtés tartatik,

melyen a hegyközség dűllő utjainak kijelölési munkálatai és a dűllők kijelöléséhez szükséges köoszlopok beszerzése árlejtés útján kiadatni fog.

Magyarád, 1903. évi március hó 27-én.

771

Hegyközség előljárósága.

Hangjegyek

Arjegyzékei

Zongora

Harmonium

Hegedű

Cello

Ozitera

Kamarazene

Zenekarra

Guitarre

Dalok

Humoristikus dalok.

Kar

Kettős, hármas

Tanulmányművek

— ingyen —

és bérmentve

OTTO MAASS

515

hangjegyekereskedése és kiadóhivatala

WIEN, VI/2. Mariahilferstrasse 91.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használatát által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpaszták,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszkek,
szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése ARADON.

Pardy J. Vilmos

uri- és női cipész

Arad, Tököly-tér 6a.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét

czipész-üzletemre

felhívni, melyben a legkényesebb lábakra is a mai kor igényei szerint a legfinomabb kivitelű férfi-, női- és gyermekcipőket készítetek a legszolidabb árak mellett. Különböző súlyú fektetők arra, hogy minden egyes vevőm teljes megelégedését kiemeljem. Miért is üzletemben csakis a legfinomabb bőrneműeket használok fel. 226

Narancs- és citrom-ajánlat.

Mivel a napokban érkezték Triesztből egy waggon (310 láda) finom narancs, ajánlom a következő áron:

- 1 láda 300-as narancs 9 kor. 50 fill.
- 1 „ 360-as „ 9 „ — „
- 1 „ 200-as „ 8 „ 50 „
- 1 „ 300-as citrom 8 „ 50 „

Zelekuntyán György

déli-gyümölcs kereskedő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz.

Az előnyös bevásárlásnak legújabb meglepetésére

talál a n. é. közönség Forray- és Rákóczy-utca sarkán, Kristyóry-féle házban. Szállási Aladár által ujjonnan berendezett rőtös-, rövid- és játék-áru kereskedésében. Hol cretonn-, kanavász-, vászon áruban, u. m. színes pamutban, harisnyákban, szalagokban, fibányzó-szerekekben, pénztárcákban és kézimunkához szükséges cikkekben dus, gazdag raktár tartatik. Különösen ajánlja jóhíraevű

gép-harisnya kötődéjét,

melyet Aradon még nem létezett kötőgépekkel szerelt fel, hol új harisnyák készítését és fejelését, kertyűk-, kamáslik-, alsószoknyák, alsóingek és minden a kötőde szakmába vágó javításokat jutányos árban elkészíték. 335

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gummás csövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

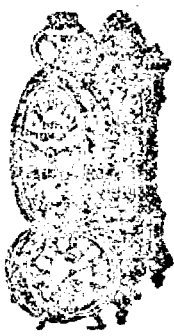
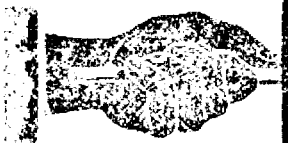
harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtnak.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek

Konrad János

órágyára, aranyárak kivitelű háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

- Jó nickel rem. óra frt 3.75.
- Valódi ezüst rem. óra „ 5.80.
- Valódi ezüst láncz frt 1.20.
- Nickel ébresztő óra „ 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van kiöntetve, számtalan arany, ezüst kiállításí érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 2721

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Por napi használat után megszűntet szepilőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden urezisztifáltságot. Massazsához használva eltüntet redőket, himenelyet stb.

Osakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégey Ara 1 korona. 42

Margit szappan 70 fillér. Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátlyan: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pintér Ferenc, Boros-Sétesen: Zemplé Gyula, Borsosvár: Székely Sándor, Cs.-Apáczán: Bunomi Antal, Cs.-Pálóán: Nagy Albert, Cserény: Berkes Armin, Elekén: H. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogoványon: T. Zombory János, Gurabonczon: Molnár István, Győrökön: Masznyk Daniel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kovermesen: Schözi Pál, Kun Ágotán: Fejős Lajos, Körtöcsen: Hackenberger László, Kőgyesegyházán: Kelecsanyi Ferenc, Mező-Kovácskútnál: Szabady Vilmos, M.-Hadsán: U. Kossuth Pál, Nagy-Balmazújváros: Hanzócs Adam, Nagy-Zertindén: Vály Géza, O-Pecskén: Bökényi János, Pankótán: Posevitz Guaztar, Pityvaroson: Szabadon József, Székelyváros: Fromm D. Trauzott, Sigmándon: Csiky Lukács, Seborsinon: Karolyi Kálmán, Szelelakon: Hauszler Sándor, Tadezon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternai Géza urak gyógyszerárakban.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az úvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmúlhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elűzi a fájdalmas köhögést a meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségél és a torok minden betegségében stb. 3. Minden last alaposan megszűntet. 4. Meglepi gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgöröcsőt, köhikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székélést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkört és a méhbeteg és megerősíti az étvágyat és az emésztést. 6. Kitűnően szolgál foglajásnál, odvas fogaknál, szájpohadással és minden fog- és szájbetegségél megszűnteti a felbőgést és a száj meggyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszer képez minden sebre, lázas kintések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, kősz és bőrkütesek ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szárgatást, köszvényt, fülfájást stb. Vigyázzon kell mindig a zöld apáczá-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzánk a gyárból, eredeti karton-dobozokban: bérmentve bármely postaiállomásra Ausztria-Magyarországon 12 korona, vagy 6 kettős úveg 4 korona, Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér, Kevesebb nem küldetk. Küldés csakis az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész Balzsama és Centifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerében feltűnőhatatlan két szer sohasem romlik meg, hanem ellenkezőleg, mentől öregebbek, annál értékesebbé és hatékonyabbá válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segítyt és sikert, legalább az orvos megérkezéig; természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ozen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, megbízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden esetkősegre készen, mindep esaládban készleleber kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismőrvél megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily ezim alatt:

An Apotheker A. Thierry Schutzengel-Apotheke in Pragradá bei Rabitzsch-Sauerbrunn. Központi raktár Budapesen Török József gyógyszerésznél, Zagrábban Mittelbach gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-11

3 nap alatt meggyógyul

a hagyésfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közörségben a párisi Hospital-Nyúlben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és ájalmi megámlás meggyógyítására is feltétlenül hatásos. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 30

Budapest, VII. József-körút 53.

M. kir. államv. budapest-jobbparti üzlekv.

8854—1903. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Győr állomásán levő pályavendéglő bérletére 1903. évi október hó 1-től számítható öt évi időtartamra, azaz 1908. évi szeptember hó 30 ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az egy korona bélyeggel és Ajánlat a magy. kir. államvasutak Győr állomásán levő vendéglő üzletnek bérletére a 8854. számhoz felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbén a kellő okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok 1903. évi május hó 2-án déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához (Budapest, Külső kerépesi-út 8. ház, I. em. 31. ajtó) posta útján, térít-vevény mellett, nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 600, azaz hatszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi május hó 1-ének déli 12 órájáig leteendő.

Takarékbatét bánatpénzképen nem tehető le.

Értékpapirok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, arfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíthatni.

A bánatpénz letételéről szóló pénztári letétegy az ajánlatához nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, Külső kerépesi út 8. ház, I. emelet 33. ajtó) vagy a budapest-jobbparti (keleti pályaudvar), győri és szabadkai forgalmifőnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenn tartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, szabadon választhassanak.

Tájékozásul még megjegyezzük, hogy a vendéglős lakásai szolgáló 3 szoba, konyha és mellékhelyiségek, továbbá a vendéglő tartozékát képező, a tehérpályaudvaron levő csarda épületben található étkező szoba, italmérő és konyha, valamint az I—II. oszt. étterem fűtéséről és világításáról bérli maga tartozik gondoskodni, míg ellenben a III. osztályu váró és étterem fűtése és világítása felerészben bérbeadó vasut, felerészben pedig bérli által fog eszközöltetni.

Budapest, 1903. évi márczius hó. Az üzletvezetőség. (Utánnyomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásánál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetésüket felvesz a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 filléret és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Halász-utca 27. sz. a.

3 szobából álló utcái és egy 2 szobás udvari lakás azonnal olcsón kiadó. 761

Ki

egyéves önkéntes akar lenni

s nincsen meg a kellő iskolai képzettsége, az erre képesítő vizsgára a biztos siker reményében előkészítem.

A címet megmondja a kiadóhivatal. 796

Sebesy Ferencz

asztalos mester

tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **asztalos műhelyét**

Arad, Deák Ferencz-utca 2. számú saját házába helyezte át.

Uj otthonában a nagyérdemű közönség szíves bizalmáért eszedzik.

Kitünő tisztelettel

418

Sebesy Ferencz.

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezélt Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéházzal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű arany- és ezüstöt. 261

Legjobb minőségű

Butorokat

készletben tart és jutányos ár mellett ajánl

Varga József

asztalos mester, Arad, Kápolna-utca 6/b. szám. 467

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a **mű- és díszfestészet** terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arckép, táj- és genréképek művészi kivitelben való megfestését. 533

Vázlatok és költségvetések kérésre készíttetnek.

Zálogzédúákat.

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 78

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tisztelt vá-
vőim és a n. é. közönség szíves figyelmét,
hogy 134

színes bőr különlegességeim a tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikesebb dívat szetint pontosan eszközölök.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat potom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 405

KINTZLER ZOLTÁN

Cronometer műórák és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Ujtás a lakások tisztázásánál

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét

elvállalom.

Teljesítek mindennemű díszes és egyszerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdíszesebb kivitelig és mindennemű mázolásai és fénymázolásai munkálatokat a legalaposabb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve ki-váló tisztelettel

Fischer Ármin,

szobafestő.

409

Arad, Petőfi-utca 11. sz.

KUNTZL ERNO

építési vállalkozó

Aradon, Kossuth-utca 18. sz.

Elvállal mindennemű nagyobb és kisebb ács és kőműves szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árban.

Két ház szállás-kerttel, 12 évig adómentes, Mihály-utca 103. sz. a. jutányos árban eladó. 337

Telephon 364. sz.

Legolcsóbb óra, kerékpár és varrógép

javitóműhely.

Fischer Ferencz és Jársa

órák és műszerészek.

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.

(szemben a Vas-szállodával.)

Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphopon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villany-csengő és telephon berendezésekre ugy helyben, mint vidékre jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár varrógép és kerékpár felszerelésekben. 538

175—1908. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1903. évi május hó 1-től 1904. évi május hó 1-ig terjedő időre szükséges könyv-kötő munkák elvállalása iránt folyó évi április hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: Árjegyzék szerint. Bónatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bónatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi márczius hó 23-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Itt a tavasz!!!

UJDONSÁGOKAT

Kivételes olcsó árban árusítom. 559

10000 mtr. selyem ... már 35 krtól.
20000 " jömosó ... " 14 "
20000 " női ruha kelme ... " 25 "

10000 mtr. angol férfi szövet

1 öltöny már 2 frt, 2.50 frt, 3 frt, 4 frt, 5 frt.

REINER S. SÁNDOR

nagy áruháza
Hunyadi- (Fekete kutya) utca 2. szám.